

LABURPENA

I. NAZIOARTEKO

Koronabirusak eragindako osasun-krisia ekonomiaren arloa zabaldu da eta aurreko munduko finantza-krisialdiaren galerak gaitu ditu.

II. ESPAINIARRA

Pandemiak gogor jo du Espainiako ekonomia. Estatuko eskariaren beherakada BPGren jausialdi larria eragin du.

III. EAE-KOA

Eusko Jaurlaritzak -%8,7ko beherapena aurreikusi du aurten, eta %6,7ko susperraldi partziala datorren urtean.

IV. BIZKAIAKO

Atzeraldia orokorra da sektore guztietan, jarduera etetearen ondorioz. Bizkaiko ekonomiaren eragile tradizionala den barne-eskariak beherakada sendoa izan du. CET direlakoek neurritutako enpleguan, orain arte inoiz izan ez den galera gertatu da lehen hiruhilekoan.

V. FISKALA

Koronabirusaren ziozko jardueraren etenaldiak beherakada izugarria ekarri dio diru-bilketari. Zeharkako zergek bereziki pairatu dituzte kontsumoan izandako motelaldiaren ondorioak eta enpresen eta herritarren egoera arintzeko hartu diren neurrien ondorioak.

Deseskalatzea

COVID-19k sorrarazitako pandemia edo izurritea erronka eta berrantolatze beharra ekarri dizkie gure gizarteko arlo eta alderdi guztiei. Mundu globalizatu honen zioz, birusa nazioartean hedatu da azkar bai azkar, eta, aldi berean, ondorio ekonomikoak larriagotu egin ditu nazioarteko balio- eta hornidura-sareen arteko loturengatik. Horregatik, turismo-sektorea (hegazkin-konpainiak, bidaia-agentziak, hotelak...) eta industria-sektorea (automobilgintza, oinetakoak eta ehungintza, goi-mailako teknologia...) oso kalteturik suertatu dira.

Konfinamenduan hartutako hasierako neurrien ostean, deseskalatzeak neurriak konplexuagoak behar ditu.

Izan ere, pandemiak agerian utzi digu ikuspegi berria jorratu behar dela telelanari, automatizazioari, digitalizazioari, garraioari, kontsumoari eta lana eta familia bateragarri bihurtzeko.



Erabaki politikoek jasangarritasunari erreparatu beharko diote, ez soilik eraginkortasunari. Bestalde, beharrezkoa izango da estatuetako, Europako Erkidegoko eta eskualdeetako politiken arduradunekiko lankidetzaren estua izatea, testuinguruaren arabera egokitzeko.

Ekonomiak baliabideen erabilera egokiagorantz eta horren bideragarritasuna epe luzera arriskuan jartzen ez duten finantzaketa-sistematarantz jo beharko du, kontsumitzaileen, enpresen eta erakundearen premia berrietarako irtenbideak garatuta.

Hala, eredu sozioekonomiko erresilienteagorantz aurrera egiteko eta ekonomia eta gizarte bidezkoagoak eta berdinezaleagoak eraikitze aukera izan daiteke, hazkunde bidezkoagoa bultzatzeko xedez, 2030erako Garapen Iraunkorreko Helburuekin bat etorritik.

Horrek guztiak hainbat erronka hartu behar ditu jomugan, hala nola ingurumena, demografia eta digitalizazioa, betiere emakumeak berreskuratze- eta aldaketa-eragiletzat hartzen dituen genero-ikuspegia landuta.



NAZIOARTEKO EKONOMIA

COVID-19 pandemia giza kostu handiak eta gero eta handiagoak eragiten ari da mundu osoan. Bizitzak babesteko eta osasun-sistemek egoerari aurre egin ahal izateko, beharrezkoa izan da isolamenduak, konfinamenduak eta itxiera orokorrak erabiltzea, birusaren hedapena geldiarazteko.

Eskari globalak, hornidura-kateek, eskulanak, industria-ekoizpenak, oinarritzko produktuen prezioek, nazioarteko merkataritzak eta kapital-fluxuek eragina izan dute.

Aurrekaririk gabeko krisia da; izan ere, jarduera gelditzearen tamaina eta azkartasuna ez dugu inoiz bizi izan gure bizitzan.

Shocka handia da, eta osasun-larrialdi honekin eta euste-neurriekin lotutako produktuaren galerak erabat itzaltzen ditu munduko finantza-krisia eragin zuten galerak.

Krisi hau benetan mundiala da, eta herrialde bakar bat ere ez da horretatik salbu geratu. Turismoaren, bidaien, ostatuaren eta entretenimenduaren mende dauden herrialdeak asaldura bereziki larriak izaten ari dira.

Gainera, herrialde askok askotariko krisiei egin behar diete aurre: osasun-krisia, finantza-krisia eta lehengaien prezioen gainbehera, modu konplexuan elkarri eragiten diotenak. Kontuan izan behar da ekonomia horiek egoera ahulean sartu zirela krisi honetan, hazkunde motelarekin eta zor handiarekin.

Krisi normal batean politika ekonomikoa jarduera ekonomikoa bultzatzean oinarrituko litzateke, eskari agregatua ahalik eta azkarren sustatuz, baina kasu honetan hartu beharreko neurriak egokiagoak izango dira (haztatu egin beharko dira), jarduera estimulatzea, gehien eragiten duten sektoreetan behintzat, kaltegarria izan bailiteke.

Moneta eta zerga politikak krisiari emandako erantzuna, bai mundu mailan, bai EB mailan, azkarra eta indartsua izan da, aurrekaririk gabeko neurriekin, ondorio makroekonomikoak geldiarazteko eta likidezia presioak arintzeko hartu direnak. EBn larrialdi pandemikoagatiko erosteko programa berriak finantza merkatuak egonkortzen lagundu du.

Datu positibo gisa, zenbait txostenen arabera, baliteke pandemia herrialde batzuetan goia jo izana.

Hazkuntzaren eboluzioa arlo ekonomikoen arabera

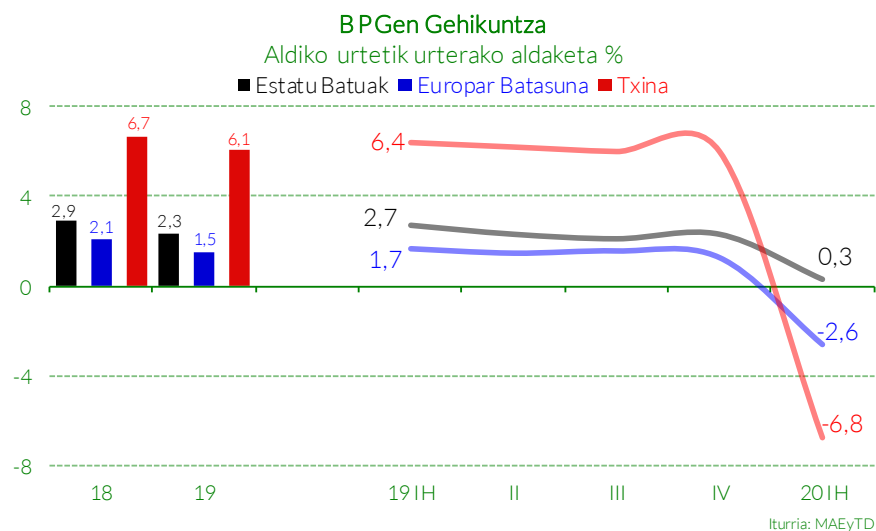
ELGAren datuek agerian uzten dute koronabirusaren eragina dagoeneko nabaritzen dela 2020ko lehen hiruhilekoko hazkunde-tasetan, baina modu desberdinean.

Erakunde horretako herrialde guztien BPGren hazkundera hiruhileko batetik bestera $-1,8\%$ jaitsi zen ($0,2\%$ ko hazkundera aurreko hiruhilekoan) eta urte batetik bestera $-0,8\%$ (aurreko $1,6\%$ ko hazkundearen aurka).

Lehen hiruhilekoan gehien zigortutako herrialdea Txina izan zen, bertan sortu baitzen pandemia. Bere aktibitatearen geldialdiaren ondorioz, bere BPGa $-\%9,8$ jaitsi zen aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, eta $-\%6,8$ 2019ko aldi berarekin alderatuta.

Japonian, Covid-19aren "blokeoa" beste herrialde batzuetan ezarri dena baino askoz ere leunagoa den herrialdean, ekonomia $-\%0,9$ murriztu zen aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, eta $-\%2,2$ 2019ko lehen hiruhilekoarekin alderatuta.

Pandemia geroago iritsi zen Estatu Batuetara, eta bertako BPGk maila positiboari eutsi zion urte arteko datuei dagokienez ($\%0,25$), aurreko hiruhilekoarekin alderatuta $-\%1,3$ izan bazen ere.



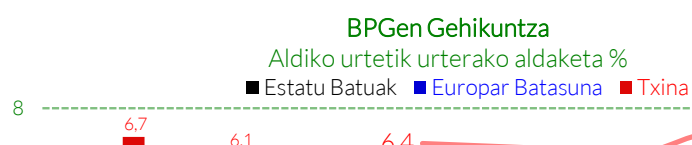
EBren eta Erresuma Batuen arteko Irteera Akordioak harrera ona izan duen arren, pandemiaren ondorioz Erresuma Batuko Barne Produktu Gordina $-\%2,0$ jaitsi da hiruhileko batetik bestera eta $-\%1,6$ urte batetik bestera. Eta orain ziurgabetasuna da merkataritza libreko akordio bat lortuko ote den trantsizio-aldea amaitu baino lehen, 2020ko abenduaren 31n.

Pandemiak Europako ekonomia kolpatu zuen, bide moderatuan zegoenean, eta oraindik ere talka berriei aurre egiteko egoera zaugarrian zegoenean, hain zuzen ere, manufaktura-jarduerak eta kanpo-merkataritzak nolabaiteko susperraldia erakusten zutenean.

EBko 27 estatu kide guztietan, ekonomia $-\%3,3$ uzkuritu zen 2019ko azken hiruhilekoarekin alderatuta, eta $-\%2,6$ 2019ko lehen hiruhilekoarekin alderatuta.

Eurogunea are kaltetuagoa izan da, pandemia hedatu zen lehen herrialdeetako batzuk hemen baitaude. Euroguneko BPG $-\%3,8$ jaitsi da hiruhileko batetik bestera eta $-\%3,2$ urte batetik bestera.

Gehien zigortutako herrialdeak birusari aurre egin behar izan zioten lehenak izan ziren. Hala, urteko lehen hiruhilekoan, Italiak $-\%5,4$ egin zuen behera, Espainiak $-\%4,1$ eta Frantziak $-\%5,0$.





EBko motor ekonomiko nagusiak, Alemaniak, ez ditu hainbeste jasan Covid-19aren ondorioak; hala ere, -%2,2 jaitsi da hiruhileko batetik bestera, eta hamarren bat gehiago urte batetik bestera.

Koronabirusak ekonomiaren beste alderdi batzuei ere eragin die. Euroguneko inflazioak %1,4an hasi zuen urtea eta maiatzeko %0,1era jaitsi zen. Martxoan, industria-ekoizpena -%12,9 izan zen urtetik urtera, gogoratu ere egiten ez diren kopuruak. Oraingoan, langabezia-tasa ez da espero bezain beste igo, martxoan %7,1 izatetik apirilean %7,3 izatera igaro baita.

Epe motzeko aurreikuspenak

Pandemiak goitik behera aldatu ditu organismoen perspektibak.

Gaixotasunaren iraupenaren eta intentsitatearen inguruko ziurgabetasuna iraunkorra eta larria da, baita ondorio makroekonomikoen eta horrek finantza eta lehengaien merkatuetan izango dituen tentsioen ingurukoa ere.

Herrialde gehienetan pandemia eta beharrezko euspena bigarren hiruhilekoan iritsiko direla eta aurtengo bigarren seihilekoan atzera egingo dutela kontuan hartuta, apirileko Nazioarteko Diru Funtzaren (NDF) munduko ekonomiaren perspektiben edizioan munduko hazkundea -%3,0 jaitsiko dela aurreikusten da 2020an.

Portzentajezko 6,3 puntuko murrizketa da 2020ko urtarrilarekin alderatuta, berrikuspen garrantzitsua oso epe laburrean. Horrela, Konfinamendu Handia Depresio Handiaz geroztik izan den atzeraldirik okerrera da, munduko finantza krisia oso atzean utziz.

Izan ere, lehen aldiz Depresio Handiaz geroztik, bai ekonomia aurreratuak, bai garatzeko bidean dauden merkatuetakoak atzeraldian daude. Aurten, ekonomia aurreratuen hazkundea -%6,1ekoa izatea aurreikusi da. Suspertzen ari diren eta garatzen ari diren merkatu-ekonomien hazkunde-maila normalak ekonomia aurreratuenak baino askoz handiagoak dira, eta, horien kasuan ere, hazkunde-tasa negatiboak aurreikusten dira: -%1,0 2020an, eta -%2,2 Txina alde batera utzita.

Biztanle bakoitzeko hazkundea 170 herrialdetan baino gehiagotan uzurtzea proiektatzen da, hau da, ELGAko kide diren 10 herrialdetatik 9tan (guztira 189 dira).

Demagun pandemia 2020ko bigarren seihilekoan desagertzen dela, eta mundu osoan hartutako politika-neurriek enpresen porrot orokorrak, enplegu-galera handiak eta finantza-tentsio sistemikoak saihesteko balio dutela; beraz, proiektzioaren arabera munduko hazkundea %5,8ra igo da 2021ean. Nolanahi ere, errekupeazioa partziala izango da.

Europako Batzordea, maiatzeko proiektzioetan, apur bat ezkorrakoa da 2020rako (-%7,7ko hazkundea eurogunean), baina 2021erako susperraldi handiagoa espero du (%6,3).

Eskariaren osagai guztiei eragingo die pandemiak, kontsumo eta inbertsio publikoari izan ezik, horiek egonkortzeko eginkizuna izango baitute. Horrela, kontsumo pribatuak

hazkunde ekonomikoaren bizkarrezurra izateari utziko dio eta -%9,0 uzurtuko da. Beherakada bigarren hiruhilekoan izango da, batez ere, baina bidaietan eta jolas-zerbitzuetan egindako gastuak denbora gehiago beharko du suspertzeko.

Barne Produktu Gordina errela: Aurrikuspenak

(Urteko aldakuntza tasa, %)

	2019	Aurrikuspenak		Diferentzia WEO 01-2020	
		2020	2021	2020	2021
Mundua	2,9	-3,0	5,8	-6,3	2,4
Aurreratutako ekonomiak	1,7	-6,1	4,5	-7,7	2,9
Estados Unidos	2,3	-5,9	4,7	-7,9	3,0
Euro gunea	1,2	-7,5	4,7	-8,8	3,3
Alemania	0,6	-7,0	5,2	-8,1	3,8
Francia	1,3	-7,2	4,5	-8,5	3,2
Italia	0,3	-9,1	4,8	-9,6	4,1
España	2,0	-8,0	4,3	-9,6	2,7
Japoia	0,7	-5,2	3,0	-5,9	2,5
Erresuma Batua	1,4	-6,5	4,0	-7,9	2,5
Txina	6,1	1,2	9,2	-4,8	3,4
India	4,2	1,9	7,4	-3,9	0,9
Azaleratutako ekonomiak	3,7	-1,0	6,6	-5,4	2,0
Brasil	1,1	-5,3	2,9	-7,5	0,6
Mexico	-0,1	-6,6	3,0	-7,6	1,4
Errusia	1,3	-5,5	3,5	-7,4	1,5

Iturria: Nazioarteko Diru Funttsak (NDF)-WEO 2020-04

Baliteke enpresa-inbertsioak bi digituko zuzentzaile sendoa eta gogorra jasotzea aurtan, adibidez, jada hauskorra den automobil-sektorean. Zehatzago esanda, hedapenari lotutako inbertsio-behar txikiagoa espero da, fabrikek beren ahalmenetik behera ekoiztea espero baita.

Kanpoko eskariari ere eragingo dio pertsonen, ondasunen eta zerbitzuen zirkulazio askea geldiarazteak; beraz, esportazio garbiek euroguneko eta EBko BPGren hazkundeari egiten dioten ekarpena nahiko txikia izan beharko litzateke, bai aurtan, bai datorren urtean.

Lan-merkatuari dagokionez, gobernu nazionalak hartutako neurriak eraginkorrak izatearen hipotesiarekin, aurreikusten da aurtan enpleguak behera egingo duela. Hala, euroguneko langabezia-tasa 2019ko %7,5etik 2020ko %9,6ra igotzea espero da, eta 2021ean puntu bat jaistea.

Inflazioari dagokionez, litekeena da pandemiak prezioen gainera beheranzko presioa egitea; izan ere, suposatzen da eskari txikiak hornikuntza-kateen etenaldiek eragindako eskaintza txikiagoaren efektua gaitzen duela. Dagoeneko nabaritzen ari da energiaren prezioen beherakada handia.

2014an goia jo zuenetik beheranzko joera ezarri ondoren, defizit publikoa 2019ko BPGaren -%0,6tik 2020ko -%8,5era pasatzea espero da, bai euroaren eremuan, bai EBn. Horrela, zor publikoa BPGren %103ra iritsiko litzateke eurogunean eta %95,1era EB osoan.

Agertokia edo egoera aurreikusitakoa baino okerragoa izan liteke. Beheranzko arriskuen artean daude balio-kate globalekiko eta nazioartekoekiko jarreraren aldaketak (horietan, euroguneko esportatzaileek partaidetza handi samarra dute) eta porrot kopuru handi batek ekonomian orbain iraunkorrak uzteko aukera.



Birusak gehien erasandako estatu kideetako batzuk ere (Italia edo Espainia, esaterako) erantzuteko espazio politiko gutxiago duten herrialdeak direnez, herrialdeen arteko desadostasunak zabal litezke politika nazionalako neurriak behar bezala koordinatuta ez badaude edo erkidego-mailan erantzun komun sendorik ez badago. Horrek barne-merkatua desitxuratuko luke eta, azken batean, euroaren eremuaren egonkortasuna mehatxatuko luke.

ESPAINIAKO EGOERA

Koronabirusaren krisiak Espainiako ekonomiaren aurrekaririk gabeko beherakada eragin du 2020ko lehen hiruhilekoan.

EINeren Hiruhileko Kontabilitate Nazionalaren aurrerapenaren arabera, Espainiako ekonomiaren BPG %5,2 jaitsi da 2020ko lehen hiruhilekoan, bolumenari dagokionez, 2019ko laugarren hiruhilekoaren aldean. Horrenbestez, iazko emaitzaren aurrean, %4,1 jaitsi da urtetik urtera.

Ekonomia-jarduera, oro har, gelditu egin da, baina BPGren beherakada handiaren eragile nagusia kanpoko eskaeraren jaitsiera izan da. Bestalde, kanpoko eskaeraren ekarpena positiboa izan da, inportazioak esportazioak baino gehiago jaitsi direlako. Horrez gain, kontuan hartu behar da Hiruhileko Kontabilitate Nazionalaren datuetan alarma-egoeraren lehen 15 egunak bakarrik jasotzen direla. Horrenbestez, urteko bigarren hiruhileko emaitzak are txarragoak izatea espero da.

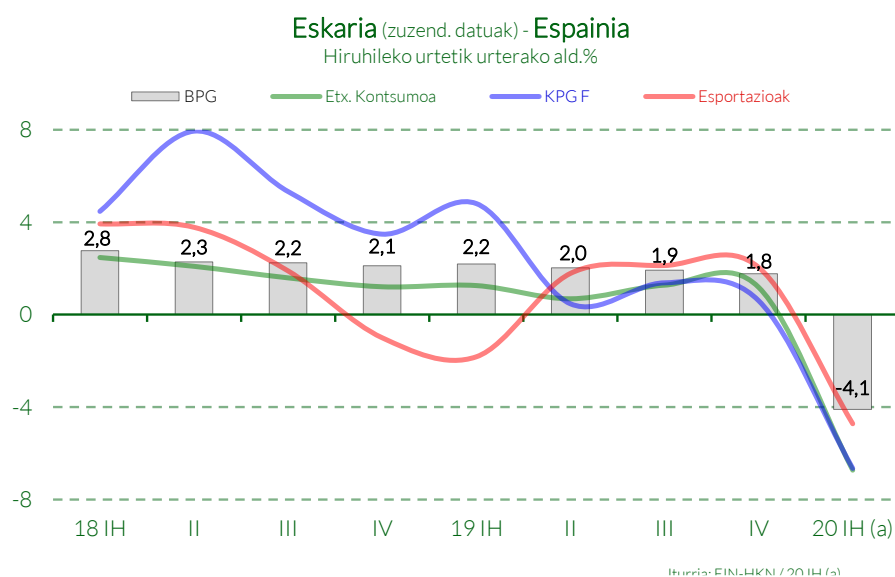
Barne eskaria

Barneko eskearen jaitsiera handia, Espainiako ekonomiaren eragile nagusia. Konfinamenduaren eta jarduerak uztearen ondorioz, barneko eskeak BPGren hazkundeari egindako ekarpena negatiboa izan da, -4,3 puntukoa (2019ko laugarren hiruhilekoan baino 5,6 puntu gutxiago).

Eskari nazionalaren bi osagai nagusiek emaitza negatiboak izan dituzte. Azken kontsumoaren gastua %4,1 jaitsi da urtetik urtera, eta %5,1 aurreko hiruhilekoaren aldean. Bestalde, kapital eraketa gordina %5,3 jaitsi da urtetik urtera, eta %5,5 hiruhileko batetik bestera.

Azken kontsumoan egindako gastuaren barruan, orain arte PBGren hazkunde-eragilerik garrantzitsuenak izan den familien kontsumoak, osagai nagusia ere badenak, %7,5 egin du behera hiruhilekoan; %6,7 urtetik urtera. Horrenbestez, nabarmen handitu du finantza-krisiaren urteetan gertatutako jaitsiera. 2008ko laugarren hiruhilekoan, jaitsierarik handiena gertatu zen, %1,7 jaitsi baitzen hiruhileko batetik bestera. Horren aldean, administrazio publikoen kontsumoa handitu egin da, pandemiari aurre egiteko egin behar izan dituzten gastuengatik. Hain zuzen ere, %1,8 hiruhileko batetik bestera, eta %3,6 urte batetik bestera.

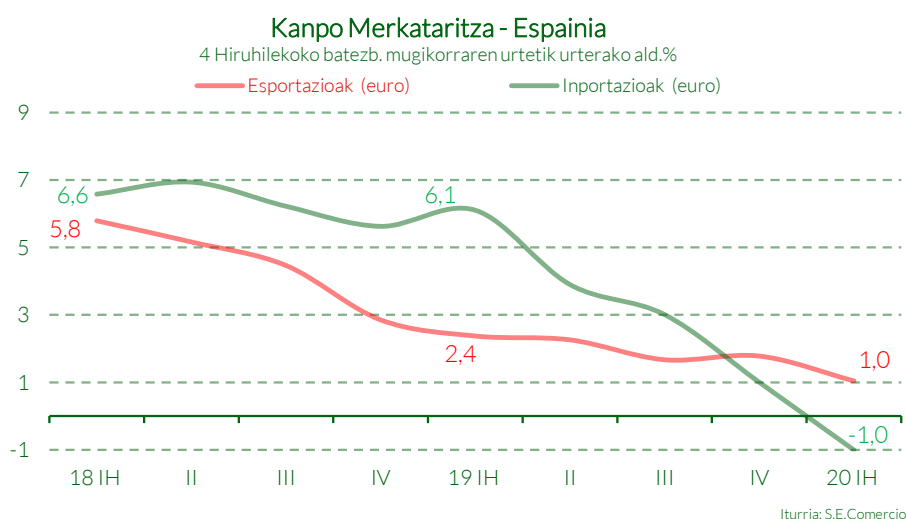
Inbertsioari dagokionez, kapital finkoaren eraketa gordina %5,3 jaitsi da hiruhilekoen artean, eta %5,5 urtetik urtera. Kapital finkoaren eraketa gordinaren osagai guztiek emaitza negatiboak izan dituzte, etxebizitzan egindako inbertsioak bereziki, %11,9 jaitsi dena, 2019ko lehen hiruhilekoaren eta urtetik urterako %9,6aren aldean. Ekipamendu-ondasunetan gertatutako jaitsiera, oso handia izan bada ere, arinagoa izan da, eta %4,6 jaitsi da urtetik urtera; %3,5 2019ko azken hiruhilekoaren aldean.



Kanpo eskaria

Kanpo sektoreak, nazioarteko merkataritza-trukeak nabarmen erori badira ere, ekarpen positiboa egin dio BPGri, inportazioak esportazioak baino gehiago jaitsi direlako. Horrela, kanpo eskariak 0,2 puntuko ekarpena egin dio BPGri, aurreko hiruhilekoan baino hiru hamarren gutxiago.

CNTRren arabera, ondasun eta zerbitzuen esportazioak %6,3 jaitsi dira 2019ko lehen hiruhilekoaren aldean. Beraz, 9,6 puntu jaitsi da, aurreko hiruhilekoan egondako urtetik urterako %3,3aren aldean. Inportazioak %7,4 jaitsi dira urtetik urtera, eta esportazioen aldeko diferentziarengatik hain zuzen ere gertatu da kanpo sektoreak BPGra egindako ekarpen positiboa.



Merkataritzako Estatu Idazkaritzaren datuen arabera, Espainiako ekonomiaren esportazioak %3,0 jaitsi ziren urtetik urtera urtaril eta martxo artean. 2016ko hirugarren hiruhilekotik ez zen gertatzen esportazioen emaitza negatiborik. Martxoko datuak bakarrik kontuan



hartzen baditugu, %14,5 jaitsi dira. Datu hain txarrak aurkitzeko, finantza-krisiaren urterik txarrenetara jo behar dugu.

EBk hiruhilekoan egindako salmentak %3,9 jaitsi ziren, eta gainerako mundukoak %1,2. Produktuen arabera, esportazio ez-energetikoak, esportazio guztien %94,0 direnak, %2,7 jaitsi dira urtetik urtera, eta martxoa bakarrik kontuan hartuz, %12,1. Horrenbestez, hileko jaitsierarik handiena izan zen 2009ko irailetik. Bestalde, kanpora egindako produktu energetikoen salmentak %6,4 jaitsi dira hiruhileko batetik bestera, eta %45,3 urtetik urtera, martxoan.

Sektoreka, esportazioetan eragin handiena dutenen artean, elikadurak bakarrik lortu du hiruhilekoan emaitza positiboa (kanpora egindako salmenta guztien %19,4), %9,9ko igoerarekin. Gainerakoetan, jaitsiera hauek nabarmentzen dira: erdimanufakturak, %1,3ko (esportazio guztien %25,6); ekipamendu-ondasunak, %6,9 (guztizkoaren %19) eta automobilgintza, %9,3 (salmenten %15,1). Martxoko datuetan, ekipamendu-ondasunen eta automobilgintzaren jaitsiera nabarmen azkartu da: %18,1 eta %33,7ko jaitsierak hurrenez hurren. Elikadura, berriz, eremu positiboan mantendu da. Martxoan, %12,9 handitu da urtetik urtera.

Inportazioak, SECen datuen arabera, %4,9 jaitsi ziren 2020ko urtarril eta martxo bitartean, bigarren hiruhilekoan jarraian. Bai inportazio energetikoek, bai ez-energetikoek behera egin dute, %11,1 eta %3,8 hurrenez hurren. Ez-energetikoak lehen aldiz jaitsi dira 2013ko bigarren hiruhilekotik. Martxoan, Espainiak kanpoan egindako erosketak %14,4 jaitsi ziren 2019ko martxoaren aldean. Horrela, energetikoak, %27,9 jaitsi ziren; ez-energetikoak, %12,2.

Jatorriaren arabera, lehen hiruhilekoan behera egin zuten bai EBtik egindako erosketek, bai gainerako mundutik egindakoek, %3 eta %6,9 hurrenez hurren urtetik urtera, 2019ko aldi beraren aldean.

Sektore desberdinak kontuan hartuz, emaitza esportazioen antzekoa izan da. Inportazio guztietan eraginik handiena dutenen artean, elikadurarenak bakarrik eutsi dio, %5,1 igo baita urtetik urtera 2019ko lehen hiruhilekoaren aldean.

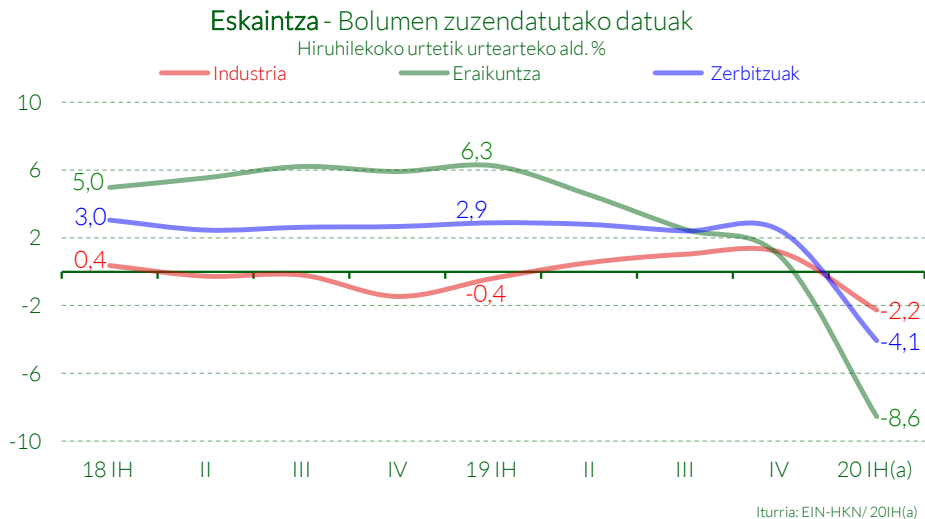
Gainerakoetan, produktu energetikoen %11,1ko jaitsiera (inportazio guztien %13,1), erdimanufakturen %1,9koa (kanpoko erosкета guztien ia laurdena), ekipamendu-ondasunen %3,4koa (erosкета guztien %21,1) eta automobilgintzaren %10,5ekoa (guztizkoaren %12,6) nabarmentzen dira.

Martxoa bakarrik kontuan hartuz, urteko lehen bi hilabeteen eraginik gabe, produktu energetikoen jaitsiera ageriagoa da, %27,8koa izan baita, automobilgintzarekin (%28,5) eta ekipamendu-ondasunekin (%11,4) gertatzen den bezala. Martxoan, esportazioekin gertatzen den bezala, elikaduraren sektorea mantentzea lortu da, eta kanpoko erosketak %5,9 handitu dira.

Emaitza gisa, merkataritza saldoak 7.660,9 milioi euroko defizita izan zuen 2020ko lehen hiruhilekoan, aurreko hiruhilekoan baino 1.127 milioi gehiago. Handiena izan da 2012ko lehen hiruhilekotik. Horrela, estaldura-tasak behera egin du, aurreko hiruhilekoaren %91,9tik, gaur egungo hiruhilekoaren %89,9ra.

Ekoizpena

Sektore guztietan, oro har, beherakada handia gertatu bada ere, desberdina izan da. Eraikuntza eta zerbitzuen sektorea izan dira krisiaren larritasuna gehien nabaritu dutenak.



CNTRren aurrerapenera bueltatuz, eraikuntzaren sektorea izan da emaitza orokorrik txarrena izan duena, %8,1eko urtetik urterako jaitsierarekin.

Zerbitzuak %4,1 jaitsi dira urtetik urtera, eta azpisektoreen barruan emaitzarik txarrenak izan dituztenak, turismoarekin eta mugikortasunarekin zerikusia dutenak izan dira. Horrela, merkataritza, ostalaritza eta garraioa %10,9 jaitsi dira urtetik urtera, eta aisialdi eta kultura jarduerak %11,2.

Gutxien galdu duen sektorea industriarena izan da, %2,2arekin urtetik urtera, sektorearen zati handi batek jarduera mantendu zuelako nagusiki, legeak ezarritako mugekin, alarma-egoeran. Hala eta guztiz ere, manufaktura-industriak %2,8 egin zuen behera, 2019ko aldi bereko emaitzaren aldean.

Lehen mailako arloak ere jaitsi dira, %2,5 urtetik urtera. Hala ere, 2019ko laugarren hiruhilekoan, pandemia hasi aurretik, %5,4 galtzen ari ziren dagoeneko.

Lan merkatua

CNTRk nahiz biztanleria aktiboaren inkestak (BAI) koronabirusak lan-merkatuan eragindako beherakada handia erakusten dute, nahiz eta alarma-egoeraren lehen hamabost egunak bakarrik kontuan hartu.

CNTRk, unearen aparteko egoera dela eta, benetan lan egindako orduak, haien baliokideak diren lanaldi osoko lanpostuak baino erabilgarriagoak direla uste, enpleguaren bilakaera neurtzeko, izan ere, lan egindako ordu kopuruak zein lanaldi erdiak eragiten dute. Beraz, salbuespenezko egoera honetan, datuen interpretazioa ez da hain zuzena.

Horrela, enpleguak, lan egindako ordu kopuruari dagokionez, %5eko jaitsiera izan du aurreko hiruhilekoaren aldean. Haien baliokideak diren lanaldi osoko lanpostuen tasak



izandako jaitsiera txikiagoa izan da (%1,9koa, 2019ko azken hiruhilekoan baino hiru puntu txikiagoa), lanaldi osoko batez besteko lanaldiak murriztu zirelako (%3,1).

Urtetik urtera, lan egindako ordu kopurua %4,2 jaitsi da 2019ko urtarril eta martxo bitarteko ordu kopuruaren aldean (2019ko laugarren hiruhileko datua baino ia sei puntu gutxiago). Sektoreka, benetan lan egindako ordu kopurua ia arlo guztietan jaitsi da urtetik urtera: industrian, %2,8; eraikuntzan, %9,8; zerbitzuetan, %3,5 eta lehen sektorean, %9,9.

Bestalde, lanaldi osoko lanpostu baliokideek %0,6 jaitsi dira urtetik urtera (aurreko hiruhilekoan baino bi puntu eta erdi gutxiago). Horrenbestez, lanaldi osoko 102.000 lanpostu gutxiago egon dira urtebetean.

Datu txarrak biztanleria aktiboaren inkestan (BAI). Hala ere, ez da oso adierazgarria, alarma-egoeraren lehen hamabost egunak bakarrik kontuan hartzen dituelako.

2020ko lehen hiruhileko honetan, garrantzitsua da adieraztea pandemiak eta alarma-egoera deklaratzek BAI izandako eragina, izan ere, batez beste hiruhileko bakoitzaren aste guztietan egiten ditu balioespenak. Horrela, oinarritzat hartzen dituen inkestak, lehen hiruhilekoaren 13 asteetan uniformeki banatuta daude. Alarma-egoerak enpleguan duen eragina 11. astetik aurrera hauteman dela kontuan hartuz, hiruhileko osoan duen eragina desagertzen da.

Horrez gain, okupazioaren galera neurtzen duten zifretan ez dira barne hartzen enplegurik gabe uzteko ABEEE batek eragindako pertsonak, izan ere, etenaldia hiru hilabete baino gutxiagokoa bada, landuntzat hartzen dira. Izan ere, aipatutako aste horretan lan egin ez duten landunak handitu egin dira hiruhileko horretan: 509.800 pertsona gehiago. Hori gertatu da arrazoi tekniko edo ekonomikoengatik gertatutako etenaldi partzialarengatik, edo enplegu-erregulazioko espedientearen etetearengatik.

BAI inkestan oso argigarria izan daiteke ABEEE batek eragindako langileen lanaldi murrizketak edo eteteak benetan lan egindako ordu kopuruan izandako eragina, alarma-egoeraren aurreko aldiko datuak ere jasotzen diren arren. Horrela, lantokira ez joateko beste arrazoi batzuen eraginarekin batera, benetan lan egindako ordu kopurua %4,25 ere jaitsi da 2019ko laugarren hiruhilekoaren aldean. 2009. urtetik ez da gertatu halako jaitsierarik.

Aurreko guztia kontuan hartuz, biztanleria landunak behera egin zuen lehen hiruhilekoan, 285.600 pertsonatan hain zuzen ere aurreko hiruhilekoaren aldean, %1,4 hiruhileko batetik bestera, 2013tik daturik txarrena izan dena. Landunen kopuru osoa 19.681.300 izan da 2020 lehen aldi horretan.

Urtetik urterako datuetan, koronabirusaren eragina martxoko bigarren hamabostaldian nabaritzen hasi zenez, ABEEEn tratamendua kontuan hartuz, okupazioa handitu egin zen 2019ko lehen hiruhilekoan, 210.100 pertsonetan. Horrela, %1,1ko igoera gertatu zen, hots, 2019ko azken hiruhilekoan baino puntu bat gutxiago.

Sektoreka, aurreko hiruhilekoaren aldean, okupazioak behera egin du zerbitzuetan (275.900 enplegu gutxiago, eta %1,8ko jaitsiera), lehen sektorean (9.100 enplegu gutxiago, eta %1,1eko jaitsiera) eta eraikuntzan (6.200 enplegu gutxiago, eta %0,5eko jaitsiera). Industrian 5.600 pertsona gehiago egon dira, %0,2ko igoerarekin hiruhilekoan.

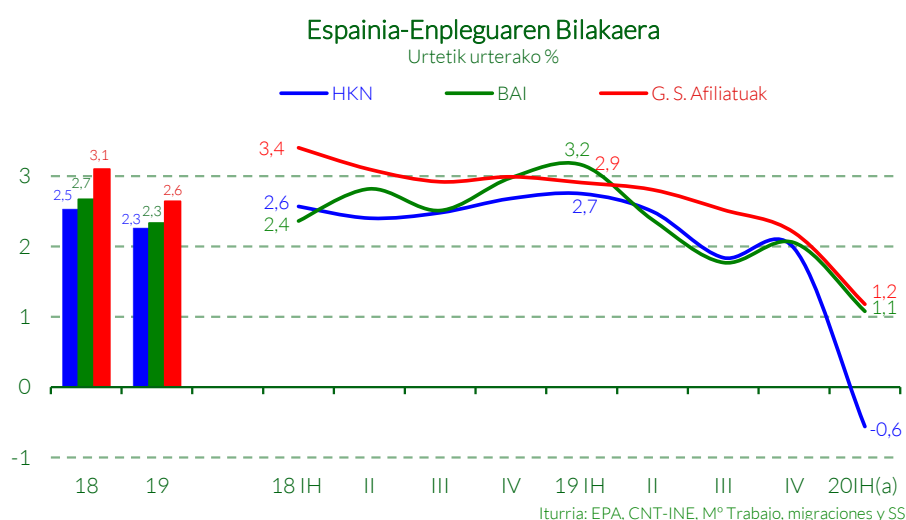


Urteko datuetan, enpleguak gora egin du zerbitzuetan (207.900 gehiago) eta industrian (60.800); nekazaritzan eta eraikuntzan, berriz, behera egin du (-54.900 eta -3.600 hurrenez hurren).

Generoaren arabera, emakumeen langabezia-tasa 2020ko urtarritetik martxora %16,2 aldatu da, 2019ko azken hiruhilekoan baino zazpi hamarren gehiago; gizonen artean, sei hamarren handitu da, eta %12,8an kokatu da.

Bestalde, langabezia 121.000 pertsonatan handitu da lehen hiruhileko honetan. Hala ere, BAI inkestak ohartarazi du, ziur asko, bere enplegua galdu duten pertsona asko ez-aktibo gisa sailkatu direla (hiruhileko honetan 257.500 gehiago egon dira), konfinamendu-egoeran enplegua bilatzeko zailtasunarengatik, eta aurkitzekotan, lan egiteko prestasun faltarengatik. Horren guztiaren ondorioz, ezin izan dira bete lan-bilaketaren baldintzak, hots, BAI inkestak langabetzat hartzeko ezartzen dituenak.

Langabezia-tasa %14,4an kokatu da, aurreko hiruhilekoan baino sei hamarren gehiago. Bestalde, azken urtean hiru hamarren jaitsi da (%14,7tik).



Langabeziaren eta Gizarte Segurantzarako afiliazio datuek hobeto islatzen dute pandemiak eta alerta-egoerak lan-merkatuan eragin duten krisia.

2020ko lehen hiruhilekoan, Gizarte Segurantzarako afiliazioak %1,9 jaitsi dira hiruhilekoan (2019ko azken hiruhilekoan baino 364.000 afiliatu gutxiago), eta %0,2 handitu da urtetik urtera (duela urtebete baino 30.700 afiliatu gutxiago).

Hala ere, martxoko datuak kontuan hartzen baditugu, alarma-egoera deklaratu zutenetik 15 egun bakarrik kontuan hartzen badira ere, hobeto erakusten da lan-merkatuan izandako eragina. Horrela, afiliatu kopurua hileko azken egunean 833.979 pertsonatan jaitsi zen; %3,4 jaitsiera urtetik urtera. 1985. urtean datuak biltzen hasi zirenetik, daturik txarrena da, eta 2008ko finantza-krisiaren hastapenetatik hartutako hileko enplegu-galeraren aurretik dagoen datua bikoiztu du. Orduan, 353.994 lanpostu galdu ziren.

Gizarte Segurantzak emandako datuekin bat, Estatuko Enplegu Zerbitzu Publikoaren langabezia-datuak, osasun-krisiak eragindako lanpostu-galera islatzen du, 2020ko lehen

hartutako produktuen prezioak %1,2 handitu dira apirilean aurreko hilaren aldean. Bestalde, COVID-19 zerbitzuen talde berezikoak %1,4 jaitsi dira apirilean martxoaren aldean.

Xede horretarako sortutako talde berezi horietan, elikagaien prezioaren portaera nabarmentzen da. Haren urteko tasa, martxoko %2,5etik apirileko %4ra pasatu da.

Azkenik, horren baliokidea den soldatako lanpostuaren ordainsaria eta unitateko lan-kostua %2 eta %5,8 handitu dira hurrenez hurren 2020ko lehen hiruhilekoan, hamarren bat ordainsaria, eta hiru puntu eta erdi lan-kostua, 2019ko laugarren hiruhilekoaren datuaren gainetik.

Epe motzerako eta ertainerako aurreikuspenak

NDFk eta Europako Batzordeak, koronabirusak eragindako mundu krisiaren ondorioz, Espainiarako hazkunde-aurreikuspenak berrikusi behar izan ditu 2020. eta 2021. urtean.

Nazioarteko Diru Funtsak (NDF), munduko ekonomiaren aurreikuspenen txostenaren apirileko eguneratzean, Espainiarako hazkunde-aurreikuspenak berrikusi ditu, eta 2020. urtean, BPGren %8ko jaitsiera iragarri du; 2021. urtean berriz, %4,3ko igoera. Pandemia agertu aurreko aurreikuspenen arabera, %1,6 igo zen, bai 2020. urtean, bai 2021ean.

Datu horien arabera, itxarondakoa baino handiagoa izango da eurogunean (%7,5), eta geroago, %4,7 igoko da.

Europako Batzordeak, udaberriko aurreikuspen ekonomikoetan, Espainiako gobernuak aurreratutakoaren antzekoa den jardueraren jaitsiera iragarri du, 2020an %-9,4an kokatuz. Langabezia-tasa %18,9 kokatuko da, 2019ko %14,1etik. 2021. urtean, jarduera %7,0 handituko dela aurreikusi du, eta langabezia-tasa %17an kokatuko dela.

Bestalde, Espainiako gobernuak, aurtengo Egonkortasun Programaren Eguneratzean, BPG %9,2 jaitea aurreikusi da 2020. urtean, funtsean barneko eskaera %9,7 jaitsi delako. Langabezia-tasak %19an amaituko luke urtea. 2021. urtean, egoera hobetuko dela hautematen da, BPGren %6,8ko igoerarekin. Langabezia, berriz, murriztuko da, eta langabezia-tasa %17,2an kokatu da.

EAE-KO ABAGUNEA

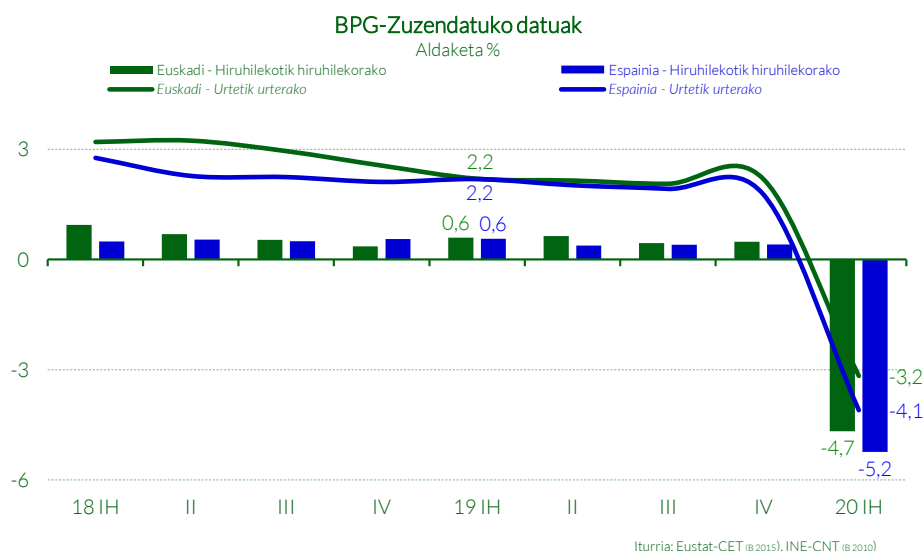
COVID-19k sorrazitako pandemiari aurre egiteko xedez, martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuaren ondotik hartutako neurriek hein batean edo erabat etenarazi zituzten eragile ekonomikoen jarduera gehienak, aurretiaz nekez aurreikus zitekeen martxoaren bigarren hamabostaldian.

Inguruabar hori argiro islatu da EUSTATEN hiruhilekoko kontuetan; gainera, bigarren hiruhilekoan, badirudi eragina handiagoa izango dela.

EUSTATEN arabera, EAEko BPG -%3,2 beheratu da 2020ko lehen hiruhilekoan, 2019ko lehen hiruhilekoaren aldean. 2019ko azken hiruhilekoarekin alderatuz gero, berriz, beherakada are handiagoa izan da, eta euskal ekonomiak -%4,7ko beherakada izan du.



Euskal Autonomia Erkidegoko BPGren urtetik urterako jaitsiera Euro-19 Eremuko azken zenbatespenaren (-%3,1) eta EB-27koaren (-%2,6) azpitik dago, baina Espainiakoaren (-%4,1) gainetik.



BPGk lurralde historikoetan izan duen bilakaerari dagokionez, esan beharra dago hiruretan oso antzekoa izan dela. Urtetik urterako datuei gagozkiela, Bizkaiak batez bestekoaren jaitsiera berdina izan du (-%3,2), Gipuzkoak hamarren bat gutxiago (-%3,1) eta Arabak hamarren bat gehiago (-%3,3).

Azken urteotako eragile ekonomikoa, hots, barne-eskaria (-%3,1), dugu koronabirusaren ondorioa gehien jasaten ari dena, funtsezkoak ez diren jardueren etenagatik eta mugitzeko askatasunari ezarritako mugengatik. Ekonomia osoaren %3,2raino falta den hamarrena kanpo-eskariaren bilakaeraren ziozkoa da, esportazioak inportazioak apur bat gehiago jaitsi baitira.

Eskaintzaren ikuspegitik, sektore guzti-guztiek izan dute urtetik urterako beheranzko joera beren balio erantsian, nekazaritzak, abeltzaintzak eta arrantzak izan ezik. Zerbitzuen sektorearen barruan, administrazio publikoak, hezkuntzak, osasunak eta gizarte-zerbitzuek ere ez dute beherakadarik izan.

Konfinamenduak enpleguaren bilakaeran izan eta izango dituen ondorioen benetako neurria aztertzeko, datozen hiruhilekoetako buletinen zain egon beharko gara.

Barne-eskaera

Urteko lehen hiruhilekoan, barne-eskaria -%3,1 jaitsi da eta, 2013tik hona, lehen aldia da urtetik urterako hazkunde-tasa negatiboak dituen.

Izan ere, ordaindu behar izan diren gizarte- eta osasun-gastuen ondorioz, osagai positibo bakarra administrazio publikoen gastua izan da (%4,0).

Kontsumo pribatua -%4,8 jaitsi da; beraz, oro har, azken kontsumoari lotutako gastua -%3,0 jaitsi da.

Beste alde batetik, Kapitalaren Eraketa Gordina (KEG) negatiboa izan da, urtetik urtera -%3,6 jaitsita; nabarmentzekoa da ekipamendu-ondasunetan izandako inbertsioaren beherakada (-%5,0).

Koronabirusak sorrarazitako ziurgabetasuna, ohiko jarduerari berriro ekiteko zailtasunak, hornikuntza-kateen etendura eta kanpoko nahiz barruko eskaerak bertan behera uztea ditugu, besteak beste, enpresen itxaropenen galeran eragiten duten arrazoietakoz batzuk, giro industrialari buruzko datuek erakusten dutenez.

Hiruhilekoen artean, barne-eskariaren osagai guztiak -%5,0 eta -%6,0 artean jaitsi dira, kontsumo publikoa izan ezik, azkena %3,0 hazi baita.

Kanpo-eskaera

Hiru hiruhilekotan ekarpen positiboa izan ondoren, EUSTATen hiruhilekoko kontuek berretsi egin dute kanpo-sektoreak ekarpen negatiboa egin diola BPGri, oso txikia bada ere.

Egitan, esportazioek eta inportazioek -%7,0 baino gehiago egin dute behera, baina lehenengoek (-%7,5) eragin handiagoa izan dute bigarrenek baino (-%7,3).

Merkataritzako Estatu Idazkaritzaren datuek berresten dute merkataritza-trukeen geldialdi orokorra. Euskaditik kanpora egindako salmentak ia %10,0 jaitsi dira urteko lehen hiruhilekoan, eta martxoan, berriz, %20,0 baino gehiago. Bizkaian jaitsi dira gutxien (-%5,4) eta Gipuzkoan gehien (-%15,3).

Helmugei erreparaturik, ez da alde handirik ikusten, baina erkidego barruko emateak (-%9,2) munduko gainerako herrialdeetakoak (-%11,4) baino zertxobait gutxiago jaitsi dira.

Produktuez denaz bezainbatean, beherakadak ekoizpen-sektore gehienetan izan du eragina, baina sektore garrantzitsuenetakoak nabarmendu behar dira, kopuruaren aldetik: ekipamendu-ondasunak (-%14,0) eta automobilgintza (-%11,7). Bestalde, deigarria da elikagaien esportazioak %37,0 igo direla.

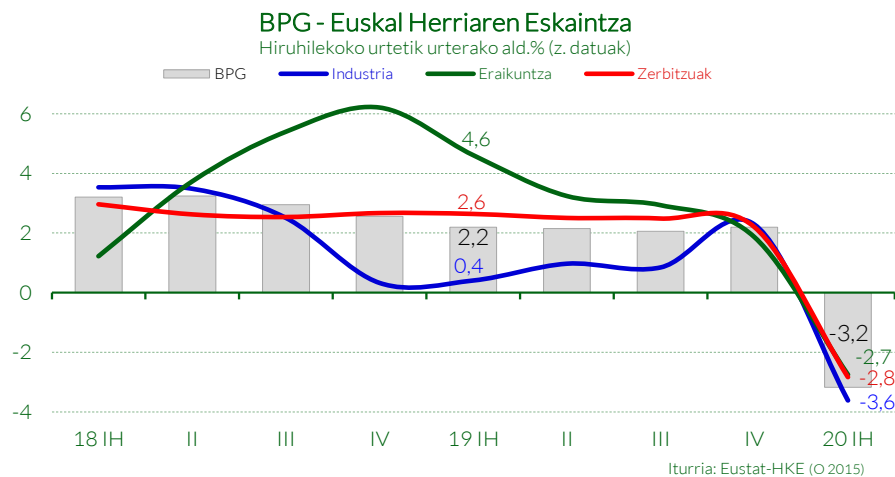
Euskaditik Espainiako ekonomiatik kanpo egindako erosketek -%4,9 egin dute behera (esportazioek baino bost puntu gutxiago), eta martxoan -%11,5eko beherakada izan dute. Gipuzkoan jaitsi da gehien, eta Araban gutxien.

Aurreko datuen arabera, EAEko kanpo-merkataritzak 1.002,9 milioi euroko saldo positiboa izan du lehen hiruhilekoan, 2014ko hirugarren hiruhilekotik txikiena. Estaldura-tasa apur bat igo da aurreko hiruhilekotik, hain zuzen, %126,2tik %126,9ra.

Ekoizpena

Azken urteetako hazkunde jarraituaren bilakaera bat-batean aldatu da.

Industriaren sektorea izan da kaltetuena, -%3,6 jaitsi baita urtetik urtera, eta -%4,9 hiruhileko batetik bestera. Zehazki, manufaktura-industria are sektore osoa baino gehiago jaitsi da, -%4,3 urtetik urtera eta -%5,2 hiruhilekotik hiruhilekora.



Eraikuntzaren sektorea, neurri handi batean aurreko krisialditik hein handian suspertu dena eta 2018an zein 2019an hazkundearen buruan izan zena, oraingoz, ondoen eutsi diona izan da krisi berri honetan. Urteko lehen hiruhilekoan, $-2,7\%$ ko beherakada izan du 2019ko lehen hiruhilekoarekin alderatuta, eta horrek esan nahi du jarduera $4,9\%$ murriztu dela aurreko hiruhilekoan izan zenaren aldean.

Zerbitzuen sektoreak, urte batzuetan hazkunde etengabea izan ondotik daturik txarrena eman duen arren, nabarmen behera egin du 2020ko lehen hiruhilekoan, urtetik urterako $-2,8\%$ ko eta hiruhilekotik hiruhilekorako $-4,2\%$ ko tasetaraino.

Zerbitzuen bilakaera ez da era batekoa arlo guztietan. Administrazio publikoaren, hezkuntzaren, osasunaren eta gizarte-zerbitzuen arloak beherakada apaldu du sektorean, urtetik urterako $1,2\%$ ko hazkundera izan baitu, eta balio erantsi zenbatetsia aurreko hiruhilekoan izandakoaren berdina izan baita (hau da, hiruhilekotik hiruhilekora ez du aldaketarik izan).

Jakina denez, merkataritza, ostalaritza eta garraioa dira kaltetuenetakoak, eta horiek izan dute beherakadarik handiena: $-4,2\%$ koa aurreko urteko hiruhileko berarekin alderatuta, eta $-5,7\%$ koa aurreko hiruhilekoarekin alderatuta.

Azkenik, gainerako zerbitzuen arloan sartzen diren jarduerak (hala nola higiezinetakoa jarduerak, profesionalenak, zientifikoak eta jardura teknikoak, finantzakoak eta aseguruak) ere beherakada nabarmena izan dute, $-4,0\%$ ko urtetik urterako tasari eta $-5,4\%$ koa hiruhilekotik hiruhilekorako tasari dagokienez.

Lan merkatua

Enpleguari dagokionez, EUSTATen hiruhilekoko kontuetan orain arte zenbatetsitako hiruhileko guztietako atzerakadarik handiena gertatu da.

EUSTATen hiruhilekoko kontuen arabera, lanaldi osoko lanpostu baliokideak $-2,8\%$ jaitsi dira urtetik urtera, eta $-3,8\%$ hiruhilekotik hiruhilekora.

BPG gertatu den bezala, jaitsiera arindu ez bada ere, argitu behar da lanpostuaren definizioak, Kontuen Europako Sistemaren (KES) arabera, aldi baterako lanik egin ez baina lanpostuarekiko bermea edo lanpostura itzultzeko datari buruzko akordio formala duten

pertsonak baztertzen direla zenbaketan, aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteetan (ABEEE) gertatzen den bezala.

Enplegu-mailaren bilakaera negatiboa izan da sektore guztietan, bai urtetik urtera, bai hiruhileko batetik bestera: Lehen sektorean, $-1,4$ eta $-1,7$; industrian, $-3,4$ eta $-3,5$; eraikuntzan, $-3,4$ eta $-5,4$; eta zerbitzuetan, $-2,7$ eta $-3,8$.

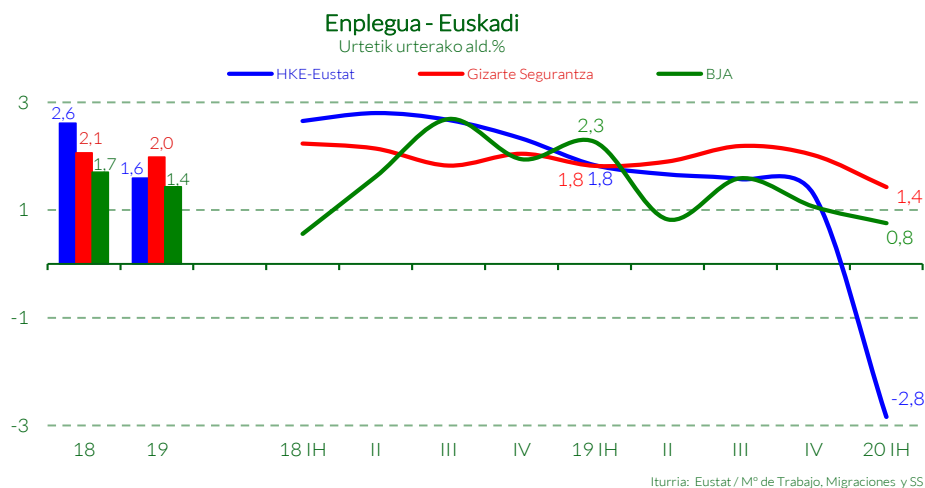
Balio absolutuetan, lanaldi osoko lanpostu baliokideak 945.045 lagunekoak izan dira 2020ko lehen hiruhilekoan, duela urtebete baino 27.670 pertsona gutxiago eta aurreko hiruhilekoan baino 37.640 gutxiago.

EINek eta EUSTATEk egindako inkestek ez dute oraindik hain datu negatiborik erakusten, hiruhilekoan egiten dituzten asteko elkarriketa guztien batez bestekoaren arabera kalkulatzeko baitira. Gainera, ABEEEn dauden pertsona batzuk eta negozioa aldi baterako itxi behar izan duten norbere konturako langile batzuk landuntzat jotzen dira inkesta horietan.

Adibidez, EUSTATEk jakinarazi duenez, lanik egiten ez duten biztanle landunen ehunekoa zazpi aldiz handitu da martxoko azken hiru asteetan.

Aurrekoa argituta, Estatistikako Institutu Nazionalaren Biztanleria Aktiboaren Inkestak (BAI) adierazten du Euskadiko biztanleria aktiboa $-1,6$ jaitsi dela urteko lehen hiru hilabeteetan, eta biztanleria landuna, berriz, puntu bat gutxiago ($-0,6$) jaitsi dela. Urtetik urterako kopuruei erreparaturik, landunen kopurua ez da jaitsi 2017ko hirugarren hiruhilekotik.

BAIren arabera, EAEko langabezia-tasa $8,7$ koa litzateke, azken urteetako txikiena. Estatuko bigarren langabezia-tasarik apalena da, Nafarroaren atzetik ($9,0$ etik jaitsi diren langabezia-tasa bakarrak dira, nahiz eta hurrengo hiruhilekoetan igo egingo diren).



EUSTATen BJA baikorragoa da urtariletik martxora bitarteko aldiak, eta pertsona aktiboaren kopurua ($0,2$ %) eta landunena ($0,8$ %) igo egin dela erakusten du, gutxienez, urtetik urterako datuetan. Aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, landunen kopurua $-0,4$ jaitsi da.

Langabeen kopurua $-4,3$ jaitsi da aurreko urteko hiruhileko berarekin alderatuta, baina $4,9$ igo da aurreko hiruhilekoarekin alderatuta; beraz, langabezia-tasa aurreko $9,5$ etik $9,9$ ra igaro da. Denbora igaro behar da berriro ere $10,0$ etik beherakoa izateko.



Sektoreei gagozkiela, aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, enpleguak behera egin du zerbitzuetan eta lehen sektorean, eta gora industrian eta eraikuntzan.

Generoa aintzat hartuta, enpleguaren jaitsierarik handiena gizonen artean gertatu da, aurreko hiruhilekoan baino 2.000 landun gutxiago baitaude; emakume landunen artean, berriz, 1.400 gutxiago. Langabezia-tasa %10,8koa da emakumeen artean eta %9,2koa gizonen artean.

Enplegu-tasa, 16 eta 64 urte bitarteko pertsona landunen ehuneko gisa kalkulatuta adin horien guztizkoaren gainean, ehuneko sei hamarren jaitsi da aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, %68koa izan dela. Lurraldeka, Arabak dauka enplegu-tasarik altuena (%70,5), ondoren Gipuzkoak (%69,5) eta, azkenik, Bizkaiak (%66,4).

Gizarte Segurantzako afiliazioan hileko batez bestekoan neurtutako datuak ez dira egokienak une honetan. Urteko lehen hiruhilekoan %1,4 igo bide dira.

Nolanahi ere den, martxoko, apirileko eta maiatzeko datuek -%1,2ko, -%1,5eko eta -%1,8ko urtetik urterako jaitsierak erakusten dituzte, hurrenez hurren.

Estatuko Enplegu Zerbitzu Publikoak (SEPE) hilabete bakoitzeko azken egunean erregistratutako biztanleria langabea neurtzen du. Horrela, urteko lehen hiruhilekoan, urtetik urterako igoera %1,3koa baino ez da izan.

Hala ere, martxoan, apirilean eta maiatzean erregistratutako langabeziak gora egin du aurreko urteko hilabete horiekin alderatuta, hain zuzen, %8,7, %19,9 eta %24,5, hurrenez hurren. Otsailean 117.200 pertsona izatetik maiatzean 141.700 izatera igaro gara.

Prezioen deflatoarea eta KPI

EUSTATen hiruhilekokok kontuen arabera, EAEko Barne Produktu Gordinak (BPG) prezio arruntetan izandako beherakada -%3,4koa izan da 2020ko lehen hiruhilekoan, eta horrek 0,5 puntutan utzi du euskal ekonomiaren deflatoare inplizitua, aurreko hiruhilekoan baino sei hamarren gutxiago.

Izan ere, gaur egungoa bezalako jarduera ekonomiko motelak zuzenean eragiten du prezioen bilakaeran, prezioak murriztu egiten baitira. Gainera, nazioarteko merkatuetan, petrolioaren prezioen merkatze handiak energiaren kostuan eragin du.

Kontsumo-prezioei dagokionez, KPIk %1,4ko tasan hasi zuen urtea, baina beheranzko joera izan du urtarriletik aurrera, eta apirilean tasa negatiboa (-%0,5) izan du.

Saski osoari dagokionez, etxebizitzari (-%6,2) eta garraioari (-%6,7) lotutako produktuek izan dute beherakadarik handiena. Aitzitik, gorakadarik handiena izan dutenak elikagaiak eta edari alkoholodunak izan dira (%3,9).

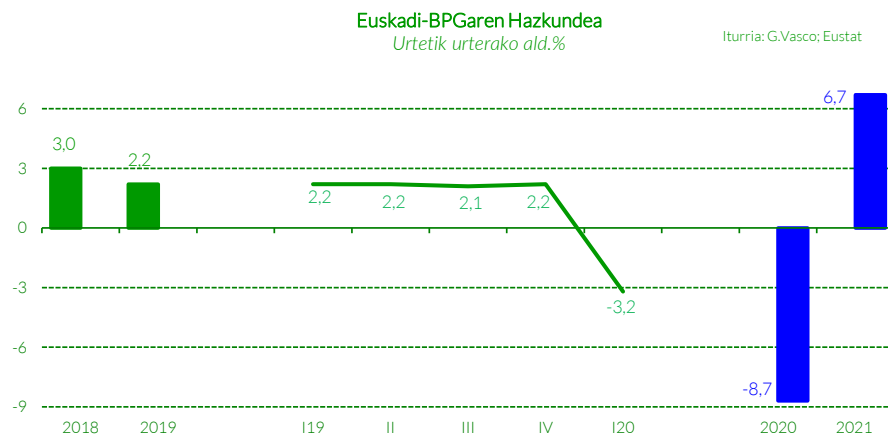
Azpiko inflazioa (energia-produktuen eta prestatu gabeko elikagaien prezioak kontuan hartzen ez dituenak) ez da hainbeste jaitsi, urtarrilean %1,4koa izan da eta apirilean %1,1koa.

Epe laburrerako aurreikuspenak

Eusko Jaurlaritzako Ekonomia eta Ogasun Sailak jakitera ematen duen termometro ekonomikoa errotik aldatu da: otsailean, 102,7ko balioa izan du (hazkunde sendoa), martxoan 37,0koa eta apirilean 27,5koa (beherakada). Aurreko datuak beherakadaren garrantziaren berri ematen digu.

Ekainean, Eusko Jaurlaritzak beherantz berrikusi ditu apirilean aurreratutako aurreikuspenak, alarma-egoeraren behin betiko iraupena, hari lotutako murrizketak eta, normaltasun berrira iritsi arte, deseskalatze eraginkorraren mugak ezagutu ondoren. Normaltasun berriaren une horretan ere, zenbait jarduerak ahalmena mugatuko dieten neurriei eutsi beharko diete.

Egoera hori dela eta, egoera ekonomikoa oso zaila izango da: 2020an, BPG $-8,7$ jaitsiko da, eta 2021ean $6,7$ haziko.



Eskariari dagokionez, bereziki zigortuko dira etxeetako kontsumoa ($-10,5$) eta enpresa-inbertsioa ($-9,6$). Eta eskaintzari dagokionez, aldiz, kalte gehien hartuko duen sektorea zerbitzuena izango da ($-9,0$).

Aurreikuspen horrek eragin handia izango du enpleguan. Hala, aurten $-7,0$ ko beherakada izango duela kalkulatzen da (lanaldi osoko 68.000 lanpostu inguru galduko dira). 2021eko igoera handiari esker, 48.000 lanpostutik gora berreskuratuko dira. Langabezia-tasari dagokionez, $13,7$ koa izango da 2020an, eta zuzenketa esanguratsua izango du 2021ean, $12,2$ ra jaitsita.

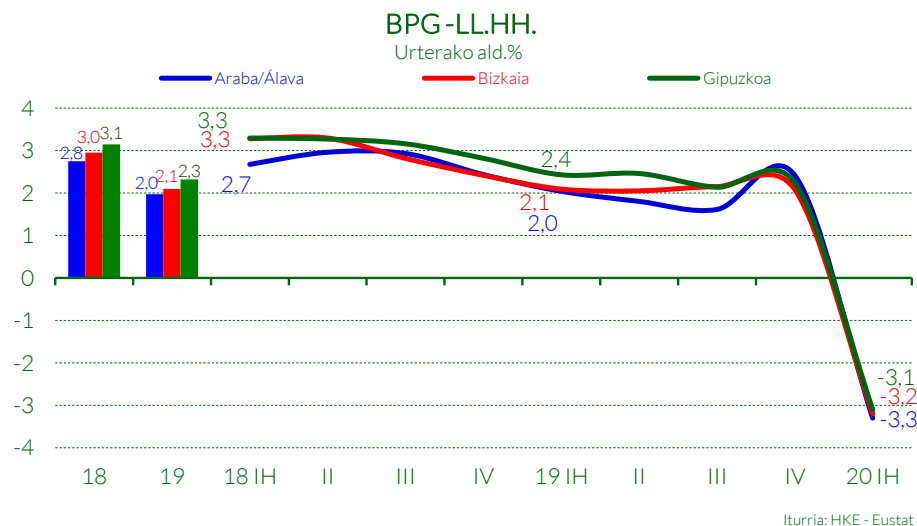
BIZKAIKO ABAGUNEA

COVID-19aren agerpenak aurrekaririk gabeko krisia eragin du Bizkaiko ekonomian 2020. urteko lehen hiruhilekoan. Eustatek hiruhileko kontuetan (HK) argitaratutako datuak ikusita, Lurraldean sortutako balio erantsi gordinak (BEG), bolumenari dagokionez, $-4,5$ galdu zuen hiruhileko batetik bestera, finantza krisian erregistratutako hiruhileko datu okerrera



baino askoz ere beherakada handiagoa hain zuzen ere (2009ko lehen hiruhilekoan, $-1,9\%$). Jaitsiera Arabakoa ($-5,0\%$) eta Gipuzkoakoa ($-4,8\%$) baino txikiagoa da.

Aurreko urteko hiruhileko berarekin alderatuz gero, jaitsiera $-3,2\%$ koa izan da. 2013ko azken hiruhilekotik ez zen urte arteko tasa negatiborik zenbatu. Beherakada EAEko batez bestekoarekin bat dator, eta Araban $-3,3\%$ eta Gipuzkoan $-3,1\%$ artekoa da.



Eustaten kalkuluen arabera, 2020ko lehen hiruhilekoan ere BPG prezio arruntetan jaitsi da Bizkaian, $-2,8\%$ urte batetik bestera, aurreko hiruhilekoan $3,1\%$ igo baitzen. Araban ($-2,7\%$) eta Gipuzkoan ($-2,5\%$) baino beherakada handiagoa izan da. Prezioen deflaktoreek $0,43\%$ ko aurrerapena izan dute Bizkaian, $0,60\%$ koa Araban eta $0,63\%$ koa Gipuzkoan.

Ekoizpena

Eskaintzaren ikuspuntutik, atzerapen orokorra gertatu da sektore guztietan, martxoko azken bi asteetan jarduera eten delako.

Martxoaren 14an alarma-egoeraren deklarazioaren ondorioz industriako jarduera erabat edo zati batez gelditzeak inoizko beherakadarik handiena ekarri du jardueran.

Eustaten arabera, Industria Ekoizpenaren Indizeak (IPI), lan-egutegiaren termino homogeneoetan, Bizkaian urtetik urterako $-4,4\%$ egin zuen behera 2020ko urtarriletik martxora bitartean, finantza krisiaren azken urteetatik (2012 eta 2013) ikusi gabeko balioak, eta lau hiruhilekotan jarraian gora egin ondoren. Espainian eta EAE osoan industria jardueraren beherakada are handiagoa izan da, $-5,8\%$ koa eta $-4,9\%$ koa, hurrenez hurren.

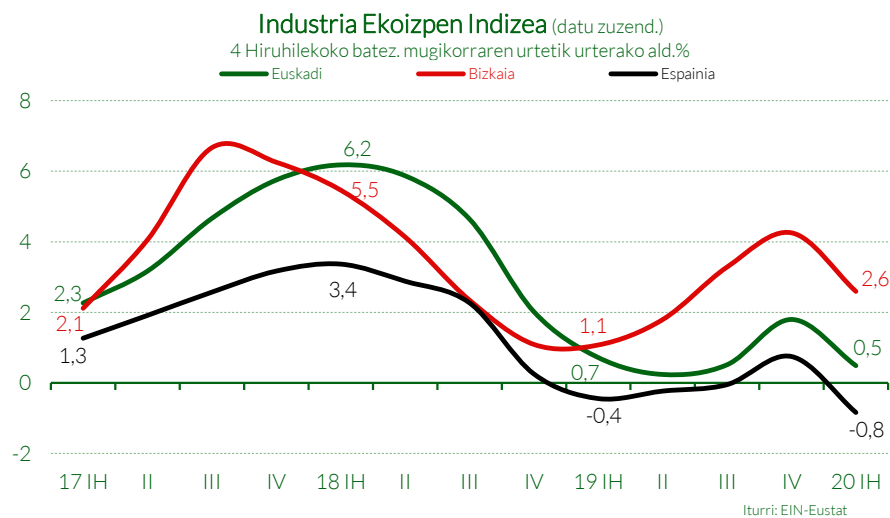
Martxoa soilik kontuan hartzen badugu, non jarduera ekonomikoa geldiarazten hasi baitzen, beherakada askoz ere sakonagoa da Bizkaiko industrian, $-9,8\%$ ko galera izan baitu 2019ko aldi berarekin alderatuta, orduan $3,1\%$ hazi zelako.

Lehen hiruhilekoan, lurraldean emaitza positiboa izan duen azpisektore bakarra energia-ekoizpena izan da ($9,3\%$); bertan, jarduera azpimarragarrienak energia elektrikoaren

hornidura eta petrolio-finketa dira. Manufakturaren industriak $-%5,3$ galdu du, eta erauzketa-jarduerak $-%12,5$.

Industriako jardueraren galeraren ondorioz, okupazioak behera egin du sektorean, eta, Gizarte Segurantzako afiliazioen datuen arabera, Bizkaian 71.998 pertsonak lan egin zuten industrian 2020ko lehen hiruhilekoan (hileko azken eguneko batez bestekoa), 2019ko laugarren hiruhilekoan baino $-%1,5$ gutxiago eta duela urtebeteko 73.654 pertsonak baino $-%2,2$ gutxiago. Martxoko datua kontuan hartuta, alarma-egoeraren ondorioz industria askok itxi behar izan zutenean, beherakada nabarmenagoa izan zen, $-%3,8$ koa hain zuzen, duela urtebete baino 2.840 afiliatu gutxiagorekin.

Adarren arabera, eta urtetik urterako datuei erreparatuta, 2020ko urtarritetik martxora bitartean $-%2,2$ jaitsi dira manufaktura-industriako afiliazioak, eta $-%2,7$ ura, energia eta erauzketa ekoizteko jardueretakoak.



Lan-merkatuari buruzko inkestek, EINen Biztanleria Aktiboaren Inkestak eta Eustaten BJAk elkarren artean kontraesanen dauden emaitzak erakusten dituzte, inkesta horiek egiteko metodologiaren beraren ondorioz. Hala, Biztanleria Aktiboaren Indizearen arabera okupazioak bilakaera koherentea izan du; izan ere, 2020ko urtarritetik martxora bitartean, industrian lan egiten duen Bizkaiko biztanleria $-%5,2$ jaitsi da (duela urtebete baino 4.100 pertsona landun gutxiago), eta BJAren kasuan, berriz, $2,1$ igo da (1.700 pertsona landun gehiago).

Pandemiak eraikuntzaren sektorean izan dituen ondorioak nabarmen nabaritu dira Bizkaian, 2019an hazkunderik handiena izan ondoren.

Seopanen arabera, Bizkaian, lizitazio ofiziala 87 milioi eurokoa izan zen lehen hiruhilekoan, eta 2019an, berriz, 246 milioi eurokoa.

Lizitazio ofizialaren bi osagaiek egin dute behera: obra zibila ($-%70,6$ urtetik urtera) eta eraikuntza ($-%46,9$). Lehen hiruhilekoko urte arteko aldakuntza-tasa ere negatiboa da hiru



administrazio lizitatzailentzat: Estatuan (-%89,2), administrazio autonomikoan (-%51,4) eta toki-administrazioan (-%34,4).

Enplegu-adierazleak jardueraren bilakaeraren norabide berean doaz, eta lanpostuen suntsipena islatzen dute. Hiruhilekoko datua hartuz gero, Gizarte Segurantzako afiliazioen galera, 2019ko lehen hiruhilekoarekin alderatuta, ez da oso nabarmena, -%0,5koa (185 afiliazio gutxiago soilik), nahiz eta hamahiru hiruhilekotan jarraian hazi den. Hileroko datua adierazgarriagoa da, zeren eta martxoan -%4,4 jaitsi baitzen urte arteko jaitsiera, eta 2019ko martxoan baino 1.384 afiliazio gutxiago.

EINeko Biztanleria Aktiboaren Inkestak ez datoz bat Gizarte Segurantzako afiliazioek emandako datu negatiboarekin, eta kalkulatu du Bizkaiko okupazioak %22,9 egin duela gora 2020ko lehen hiruhilekoan, zalantzarik gabe pandemiaren ondorioak nolabait desegin direlako urtarileko eta otsaileko datu onekin. Eustaten BJA bat dator okupazioaren galera, are handiagoa, -%8,2koa dela adieraztearekin.

Zerbitzuen sektorean eragin handia izan du COVID-19ak, batez ere mugikortasunarekin lotutako adarretan, hala nola merkataritzan eta ostalaritzan.

Eustatek bere Zerbitzuen Koiunturaren Indizearen (ICS) datuak jasotzen dituen prentsa-oharrean jakinarazi duenez, hartutako salbuespenezko neurrien ondorioz, zerbitzuen sektoreko enpresa gehienak zati batez edo osorik geldiarazi dira martxoaren bigarren hamabostaldian. Hala, lehen hiruhilekoko ZKI eragina izan du aipatutako epealdiaren seigarren batean.

Bizkaian, Eustaten ZKI, modu konstante eta desestazonalizatuan, -%5,6 jaitsi zen 2020ko urtariletik martxora 2019ko aldi berarekin alderatuta, eta -%5,3 aurreko hiruhilekoarekin alderatuta.

Beherakada ikaragarria izan da indize orokorra osatzen duten atal guztietan; merkataritzaren kasuan, urte arteko -%5,7koa eta hiruhileko arteko -%5,0koa, osagai guztiak jaitsita; handizkako merkataritza (urte arteko -%3,7 eta hiruhileko arteko -%3,3), txikizkako merkataritza (urte arteko -%5,2 eta hiruhileko arteko -%4,1) eta, batez ere, motordun ibilgailuen salmenta eta konponketa.

Beste zerbitzu batzuen atalean, egoera penagarria da, eta -%6,4ko galerak izan ditu urte arteko eta hiruhileko kopuruetan. Osagai guztiak jaitsi dira. Nabarmentzekoak dira ostalaritzaren (-%15,0 eta -%15,3, hurrenez hurren), garraioko eta biltegiatzeko salmenten (-%7,2 eta -%5,3) eta administrazio-jardueren eta zerbitzu osagarrien (-%6,7 eta -%6,3) galerak.

Prezioen gorakadaren eragina gehituta, termino arruntetan eta urtarorik gabeko terminoetan, KSI Bizkaian, 2020ko lehen hiruhilekoan, urte arteko -%4,7 jaitsi zen, eta beherakada handia izan zuten bai merkataritzak (-%5,1) bai Beste Zerbitzu Batzuk atalak (-%4,5).

ZKlrekin amaitzeko, Bizkaiko 2020ko lehen hiruhilekoko langile okupatuen indizeak, martxoko azken hamabostaldian jarduera geldiarazi izanak eragindakoak, urte arteko -%1,2 galdu du.

Bizkaiko zerbitzuetan, 2020ko lehen hiruhilekoko azken egunean, Gizarte Segurantzako afiliazio guztien batez besteko maila 357.610 pertsonakoa izan zen, eta urte arteko %1,7ko igoera islatzen du (duela urtebete baino 6.117 afiliatu gehiago), -%1,3ko beherakada eta sektorean 2019ko azken hiruhilekoan baino 4.556 afiliatu gutxiago.

Nahiz eta hiruhilekoko afiliazio-datuak bereziki negatiboak ez izan, martxoaren erdialdetik dekretatutako jarduera-etenak gogor jo du zerbitzuen sektorea, baina ondorio hori deseginda geratu da urteko lehen bi hilabeteetako emaitza positiboaren ondorioz. Hala, hileroko datuetan ikusten da otsailean 10.954 afiliazio berri zenbatu zirela urtebeteko epean; hurrengo martxoan, berriz, 7.929 afiliazio suntsitu ziren aurreko hilearekin alderatuta.

Argiago ikusten da alarma-egoeraren deklarazioak zerbitzuen sektoreko enpleguan duen eragina, baldin eta jarduera-adarren arabera aztertzen badugu eta martxoa soilik hartzen badugu. Kasu honetan, hil horretan Bizkaian urte arteko portaera negatiboa izan duten afiliazioak honako hauek izan dira: Zerbitzu Osagarriak (-%5,7), Informazioa eta Komunikazioak (-%1,0), Arte- eta jolas-jarduerak (-%1,9), Merkataritza, Ibilgailuen Konponketa, Garraioak eta Ostalaritza (-%3,1), Finantza eta Aseguruen Jarduerak (-%2,9) eta Beste zerbitzu batzuk (-%3,8). Bilakaera positiboa izan dute soilik sektore publikoan pandemiari eusteko hartutako neurriek: jarduera profesionalak, zientifikoak eta teknikoak (%1,1), higiezinaren arloko jarduerak (%2,3) eta, batez ere, administrazio publikoa, hezkuntza eta osasuna (%6,2).

Lan-merkatuari buruzko inkestek ere sektorean okupazioaren ibilbide negatiboaren hasiera adierazten dute, argiagoa Biztanleria Aktiboaren Inkestan, urte batetik bestera -%1,1eko beherakada izan baitu, eta BJA-n, berriz, bilakaera nulua izan da (%0,0).

Barne-eskaera

Barne-eskaria, Bizkaiko ekoizpen-jardueraren eragile tradizionala, txikitu egin da, kontsumoak behera egin duelako eta populazioa mugatzeak mugikortasuna mugatu duelako, pandemia geldiarazten saiatzeko neurri gisa.

Eustatek hiru hilean behin egiten duen Txikizkako Merkataritzaren Indize Orokorrak (TMIO) erakusten du kontsumoak behera egin duela 2020ko lehen hiruhileko honetan, elikagaiei dagokienez izan ezik; izan ere, elikagaietan gora egin zuen konfinamendu-aldian. Hala, prezio korranteetako TMIOk, kopuru zuzenetan, urte arteko -%3,8 galdu du; Gipuzkoan, aldiz, gutxiago jaitsi da (-%1,6) eta Araban mantendu egin da eta %0,8 hazi da.

Sektoreka, prezio arrunteko indizearekin eta termino zuzenduetan jarraituz, elikadurak %4,5 egin zuen gora salmentetan; gainerako produktuen txikizkako merkataritzak, berriz, -%10,0 egin zuen behera, eta automoziorako erregaiaren salmentak, aldiz, -%9,3.

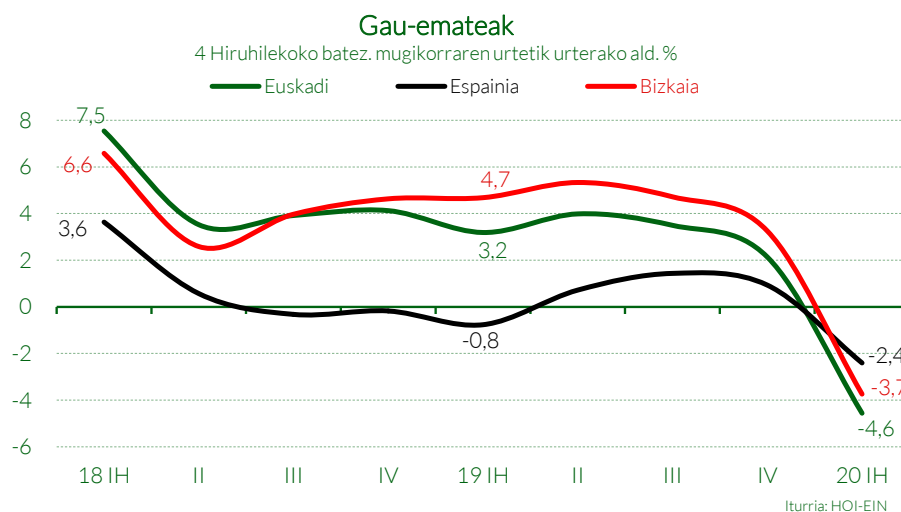


Bolumenari dagokionez, Bizkaiko TMIOk beherakada nabarmenagoa izan du, $-%4,7$ koa, 2019ko lehen hiruhilekoarekin alderatuta, Araban ($-%0,2$) eta Gipuzkoan ($-%2,6$) baino handiagoa.

Bizkaiko etxebizitzaren transmisioei buruz eskuragarri dauden azken datuak 2019ko azken hiruhilekoari buruzkoak dira, 2020ko lehen aldizkarian aipatu bezala, eta, beraz, ez dute islatzen koronabirusak higiezinaren salerosketaren merkatuan izan dezakeen eragina, nahiz eta, zalantzarik gabe, pandemiak areagotu egingo duen 2019ko azken bi hiruhilekoetan hautemandako joera negatiboa.

COVID-19ak gogorren jo duen sektoreetako bat turismoarena izango da, martxoan mugikortasuna mugatzearen ondorioak pairatzen hasi baita.

Martxoaren 19ko SND/257/2020 Aginduak turismo-ostatu-establezimenduen irekiera eten zuen, alarma-egoeraren adierazpenaren arabera. Hala ere, Aginduak ezartzen du establezimenduak arreta emateko bezerorik ez duen unean itxiko dela, eta, nolanahi ere, hura indarrean jarri eta gehienez ere zazpi egun naturaleko epean. Hori dela-eta, martxoaren 19tik aurrera, hotel-establezimenduak pixkanaka ixten joan dira, eta martxoaren 26an jarduera erabat etenda geratu da. Horregatik, martxorako datu-bilketak zailtasun handiak izan ditu, eta baliteke emaitza osatugabea izatea. Izan ere, Estatistikako Institutu Nazionalak estatu mailako eta autonomia erkidegoaren araberrako hileroko datuak baino ez ditu jaso, eta, beraz, ez dago Bizkaiko martxoko daturik.



Bestalde, Eustatek nabarmentzen du pandemiak eragindako krisiaren ondorioz 2020ko martxo osoan itxitako turismo-establezimenduen multzoa %130 igo dela Bizkaian 2019ko martxoarekin alderatuta.

Aurrekoa kontuan hartuta eta eskuragarri dauden datuekin, Eustaten Establezimendu turistiko Hartzaileen Inkestak (EETR) berretsi egiten du turismo-sektoreak behera egin duela Bizkaian. Hala, kalkuluen arabera, 2020ko urtariletik martxora 215.067 bidaiari sartu ziren (2019ko epe berean baino 62.592 bidaiari gutxiago), eta urtetik urterako beherakada $-%22,5$ izan zen. Bestalde, urte arteko ostatu-gauak $-%22,3$ jaitsi dira, bai Estatutik ($-%26,0$) etorritako turistenak, bai Estatutik kanpokoenak ($-%15,1$).

Martxoa soilik aztertuz gero, beherakada erabatekoa izan da sektorean: Bizkaian 31.600 bidaiari sartu ziren (2019ko martxoan baino 82.423 gutxiago) eta urte arteko tasa -%72,3koa izan zen. Ostatuko gau-emateak -%66,3 jaitsi dira, espainiarrek (-%68,6) eta atzerritarrek (-%62,2) egindakoak kontuan hartuta.

Bizkaiko batez besteko egonaldiaren iraupena, turisten sarreraren geldialdiak baldintzatuta, 1,86 egunetatik 2019ko martxoan 2,27 egunetara igo da. Datu hori Arabako batez besteko egonaldiaren azpitik dago (2,43 egun) eta Gipuzkoakoaren gainetik (2,12 egun).

Landa-turismoari dagokionez, gure lurraldean gora egiten ari den sektore batean, establezimendu horietan sartzen diren bidaiarien kopurua -%73,4 jaitsi da urtetik urtera, 2019ko martxoko datuekin alderatuta, eta ostatu-gauak, berriz, -%68,9.

COVID-19aren agerpenak ondorio suntsitzaileak izan ditu Bizkaiko ibilgailuen matrikulazioan. Dieselaren emisioek eta horien gaineko Erkidegoko araudi berrira egokitzeak ibilgailuen matrikulazioan eragindako ondorio negatiboak gainditzen hasi zirela zirudienean, koronabirusa sartzeak aurrekaririk gabeko krisi batean murgildu du sektorea.

Hala, 2020ko lehen hiruhilekoan turismo-ibilgailuen matrikulazioak -%35,2ko urte arteko jaitsiera izan du 2019ko urtarril-martxoko datuekin alderatuta, 3.805 auto matrikulatu baitira (2.065 unitate gutxiago). Apirileko azken datuarekin, egoera katastrofikitzat har daiteke sektorearentzat, -%97,5eko urte arteko beherakadarekin; izan ere, hilean 52 ibilgailu soilik matrikulatu dira, 2019ko apirilean 2.040 matrikulatu ziren bitartean.

Zamalanetako ibilgailuei dagokienez, egoera ere larria da. 2020ko lehen hiruhilekoan 2019ko aldi berean baino 233 ibilgailu gutxiago matrikulatu dira, urte arteko -%25,9. Eskuragarri dagoen azken datua kontuan hartuta, apirilekoa, eta turismoen kasuan bezala, jaitsiera askoz ere sakonagoa da; izan ere, 32 ibilgailu besterik ez dira matrikulatu, 2019ko apirilean 293 matrikulatu ziren, eta horrek esan nahi du -%89,1eko beherakada izan dela.

Kanpo-eskaera

Bizkaiko esportazioen beherakada martxoan, koronabirusaren krisiak eragin duen jardueraren geldialdiaren ondorioz.

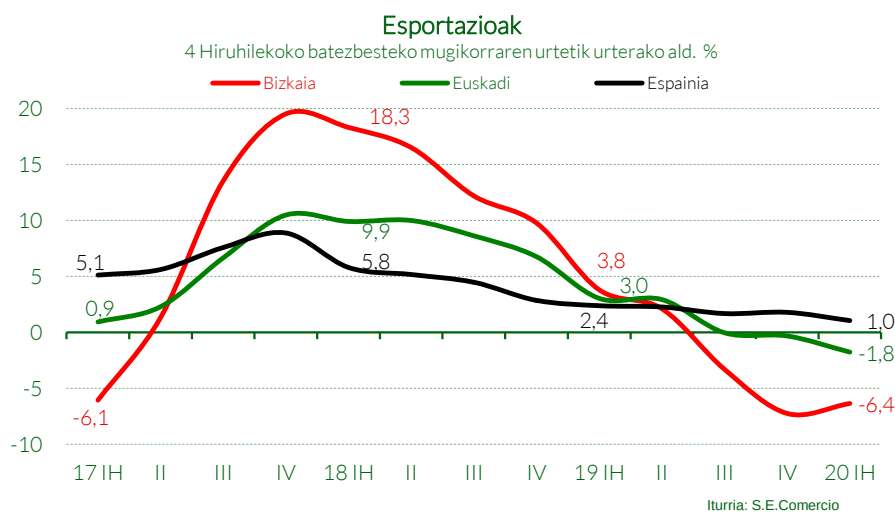
Merkataritza eta Turismo Ministerioko Merkataritzako Estatu Idazkaritzaren arabera, Bizkaitik kanpora egindako salmentak -%5,4 jaitsi ziren 2020ko lehen hiruhilekoan, eta hirugarren hiruhilekoa negatiboa izan zen. Helmugen arabera, jaitsiera EBko estatu kideei egindako salmentetan (-%5,9) eta EBtik kanpo egindakoetan (-%4,3) gertatu da. Industria, martxoko datua hartzen badugu, jarduera uztearen ondorioak partzialki jasotzen dituen, esportazioen jaitsiera -%20,9koa da, eta horrek pandemiak kanpo-merkataritzan izango duen eraginari buruzko ideia bat ematen digu.

Esportazioen bi osagaiek emaitza negatiboak izan dituzte hiruhilekoan, bai salmenta energetikoek (-%7,9) (guztizkoaren %17,0), bai ez-energetikoek (-%4,8) (-%83,0). Energiakoen artean, EBra zuzendutakoak -%6,7 jaitsi dira, eta munduko gainerako

herrialdeetara, -%10,1. Energetikoak ez direnen kasuan, beherakada -%5,8koa izan da ingurune komunitarioan eta -%2,8koa hortik kanpo.

Sektoreka, elikadurak, lehengaiek eta kontsumoko manufakturek baino ez dute behera egin; azken bi horiek pisu erlatibo txikia dute Bizkaiko kanpoko salmenta guztietan. Elikadurak (esportazio guztien %6,3) aparteko %79,4 egin du gora. Datu negatiboak dituzten sektoreen artean, aipatutako energia-esportazioen beherakadaz gain, nabarmentzekoak dira erdi-manufakturetan izandako jaitsierak, -%10,9 (%36,0ko pisu erlatiboa du kanpoko salmenta guztien gainean), ekipamendu-ondasunetan -%10,9 (%24,4ko pisua) eta automobilgintzan -%14,3 (%10,0ko pisu erlatiboa).

Martxoko datuetan, non jarduera ekonomikoaren geldialdi partziala partzialki jasotzen baita, nabarmentzekoa da, Bizkaiko ekonomiarentzat duen garrantziagatik, -%65,5eko beherakada energia-produktuen esportazioetan, Petronorren jarduera eteteak eta automobilgintzan -%22,4ko beherakada handiak baldintzatuta.



Bizkaiko inportazioek ere behera egin dute 2020ko lehen hiruhilekoan (galera segidako hirugarren hiruhilekoa da), -%11,2 urtetik urtera, eta behera egin dute EBtik etorritakoek (-%13,8) eta EBtik kanpokoek (-%9,7). Osagaiei dagokienez, erosketa energetikoak-guztizkoen %44,0 - %12,8 jaitsi dira, eta energiari gabekoak - kanpoko erosketen %56,0 - -%9,9.

Inportazio ez-energetikoen artean, muga-zergen talde guztiek izan dute aldakuntza hiruhileko negatiboan, elikadurak (%24,8) eta kontsumoko manufakturek (%4,9) izan ezik.

Bizkaiko merkataritza-balantza energetikoa negatiboa da beti Petronorren inportazioen ondorioz, eta saldo negatiboa %14,9 jaitsi da 2020ko urtariletik martxora bitartean, 2019ko aldi berarekin alderatuta. Balantza komertzial ez-energetikoa positiboa da 2007tik, eta %26,4 hazi da 2020ko lehen hiruhileko honetan.

Lan merkatua

Pandemiak sortutako egoerak enplegua suntsitzen du Bizkaian. HEKen arabera, Bizkaiko ekonomian 473.465 lanpostu baliokide izan dira 2020ko lehen hiruhilekoan, duela urtebete baino 14.000 gutxiago, eta urte arteko %2,9ko beherakada izan du. Hiruhilekoen arteko datuen arabera, jaitsiera %3,9koa izan da, 2019ko azken hiruhilekoan baino 19.390 lanpostu gutxiago 2020ko lehen hiruhilekoan zenbatutako datu horiek erakusten dute orain arte inoiz ez dela atzerakadarik izan Eustaten HKetan, lehen hiruhilekoan.

Lehen hiruhileko honetan lan-merkatuari buruzko inkestak interpretatzeko, kontuan hartu behar da bai Biztanleria Aktiboaren Inkestan, bai BJAn, aldi horretako jarduerari buruzko biztanleriaren datuak COVID-19aren agerpenak eta alarma-egoera deklaratzeari jarduera ekonomikoa mugatzeko ezarri diren neurriek baldintzatu dituztela. Hori dela-eta, hiruhileko emaitzek barne hartzen dituzte egoera horren deklarazioaren ondorioen zati bat, baina jarduera normaleko bi hilabetez diluituta.

Biztanleria Aktiboaren Inkestaren (BAI) arabera, Bizkaian biztanleria aktiboak -%0,6 egin du behera 2020ko lehen hiruhilekoan 2019ko aldi berarekin alderatuta (2019ko azken hiruhilekoan ere behera egin du, -%0,8). Halaber, urteko lehen hiruhilekoan ohikoa den bezala, aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, -%0,3 galdu du.

Okupazio-zifrari dagokionez, gogoratu behar da ez dituela barne hartzen enplegu-etenaldia dakarren aldi baterako enplegu-erregulazioko espediente batek eragindako pertsonak; izan ere, Biztanleria Aktiboaren Inkestan metodologia araberak, okupatutzat jotzen dira etenaldi hori hiru hilabetetik beherakoa den bitartean. Hala, biztanleria landuna biztanleria aktiboa baino gutxiago jaitsi da, -%0,1 urte batetik bestera, eta hiruhileko batetik bestera, -%0,5 gehiago.

Horren ondorioz, langabeen kopurua -%5,3 jaitsi da urtetik urtera, eta %1,1 hazi da hiruhileko batetik bestera; hau da, duela urtebete baino 3.200 langabe gutxiago daude, eta 2019ko laugarren hiruhilekoan baino 600 gehiago.

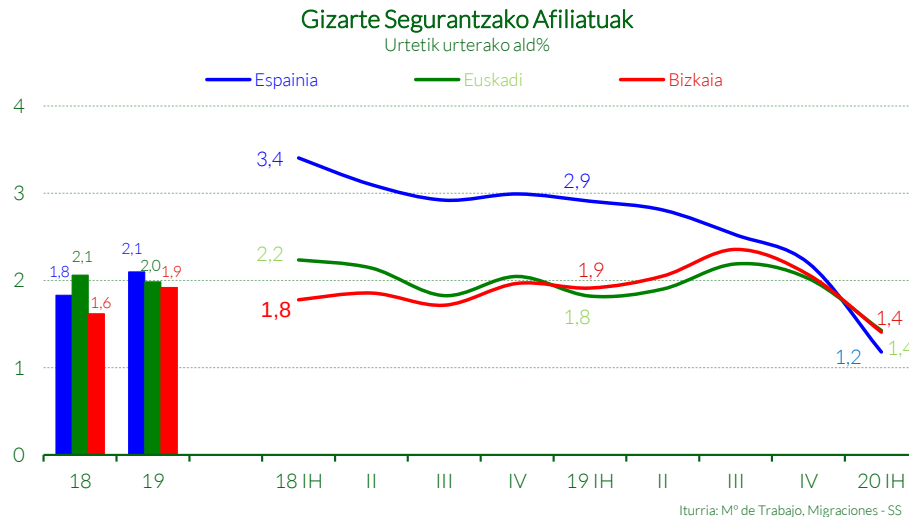
Langabezia tasa %10,7koa izan da, aurreko hiruhilekoan baino hamarren bat gehiago eta urtebete lehenago baino bost gutxiago.

Eustaten BJAn arabera, 2020ko urtariletik martxora, Bizkaiko biztanleria aktiboa 543.900 pertsonara igo zen (aurreko hiruhilekoan baino 2.800 gehiago eta duela urtebete baino 4.100 gutxiago), hiruhileko bakoitzean %0,5eko aurrerapenarekin eta urtetik urterako -%0,7ko beherakadarekin.

Eustaten arabera, urte arteko datuei erreparatuta, biztanleria landuna – horien artean dago ABEEE batek eragindakoa – aktiboa baino gutxiago jaitsi da (-%0,5) eta langabeen kopurua -%2,8 jaitsi da 2019ko hiruhileko berdinarekin alderatuta. Aldi berean, Gipuzkoan -%1,1 jaitsi da biztanleria langabea, eta Araban -%14,0. Datu positibo horiek, urte arteko terminoetan, ez dira positiboak hiruhileko arteko datuetara joaten bagara; izan ere, jarduera jaistearen ondorioak dagoeneko hasi dira jasotzen, langabeen kopurua %5,9 igo baita 2019ko azken hiruhilekoarekin alderatuta (3.400 langabe gehiago).



Hala, Bizkaiko langabezia-tasa %11,3koa izan da 2020ko lehen hiruhilekoan, duela urtebete baino bi hamarren gutxiago, baina aurreko hiruhilekoan baino sei gehiago. Sexuen arabera, %11,2 da emakumeen artean, aurreko hiruhilekoan baino hamarren bat gehiago, eta gizonen artean %11,4 da, 2019ko azken hiruhilekoan baino puntu bat gehiago.



Gizarte Segurantzaren datuek inkestek baino hobeto erakusten dute COVID-19ak lan-merkatuan izango dituen ondorioak. Hala, kontuan hartuta jardueraren geldialdi partziala martxoko bigarren hamabostaldian hasi zela, hiruhilekoko batez besteko balioak hartuta, Gizarte Segurantzako afiliazioen kopurua 486.085 izatera iritsi zen, eta, beraz, oraindik ere 6.750eko saldo positiboa mantentzen da duela urtebeteko aldi bereko datuarekin alderatuta, baina 2019ko azken hiruhilekoarekin alderatuta 4.023 afiliazio galdu direla berretsi du. Emaita horien arabera, urtetik urterako hazkundea %1,4koa izan da, eta hiruhilekoa -%0,8koa. Bai EAE osoan, bai Estatuan, hiruhilekoen arteko aldakuntza ere negatiboa izan da: -%1,0 eta -%1,4, hurrenez hurren.

Sektoreka, 2019ko lehen hiruhilekoarekin alderatuta, guztiek galdu dituzte afiliazioak, zerbitzuetan izan ezik (%1,7 hazi da); beraz, guztizko aldakuntza-tasa positiboa da, %0,7 igo baita. Hala ere, hiruhilekoen arteko terminoetan, afiliatuen kopuruak behera egin du sektore guztietan; lehen sektorean, -%1,7; eraikuntzan, -%1,2; industrian, -%1,5; eta zerbitzuetan, -%1,3. Horrek guztiak esan nahi du afiliazio guztiak -%1,3 jaitسي direla 2020ko lehen hiruhilekoan, aurrekoarekin alderatuta Balio absolutuetan, 2018ko laugarren hiruhilekotik 2019ko laugarren hiruhilekora irabazi ziren 10.750 afiliazioetatik 2020ko urtariletik martxora 6.061 galdu direla esan nahi du.

Pandemiak lan-merkatuan eragingo duen hondamendia aurreratu du SEPEk. Hala, 2020ko lehen hiruhilekoan, Bizkaian batez besteko langabeen kopurua 68.900 pertsonatik gertu dago, urte batetik bestera duela urtebete baino %1,3 eta 900 pertsona gehiago daude langabezian, eta aurreko hiruhilekoan baino %5,3 eta 3.500 pertsona gehiago daude langabezian. Bizkaian erregistratutako langabezia-tasa %12,5koa da, 2019ko azken hiruhilekoan baino zazpi hamarren gehiago, Estatukoa baino txikiagoa (%15,0) eta EAE osokoa baino handiagoa (%11,2).

Sektoreka, ikusten da SEPEEn inskribatutako biztanle guztietatik 46.372 zerbitzuen sektoreko aurreko enplegu batetik zetoze (guztizkoaren %67,3), 7.596 industriatik (guztizkoaren %11,0), 5.506 Eraikuntzatik (guztizkoaren %8,0), 1.263 lehen sektoretik (guztizkoaren %1,8) eta gainerako 8.149k ez zutela aurretik enplegurik (guztizkoaren %11,8).

Sektore guztietan igo da langabezia-tasa. Erregistratutako langabezia-tasa txikiena duen sektorea industria (%9,6), zerbitzuen sektorea (%12,7) eta eraikuntza (%16,1) izan dira, eta, azkenik, lehengo sektorea, guztira (%38,0).

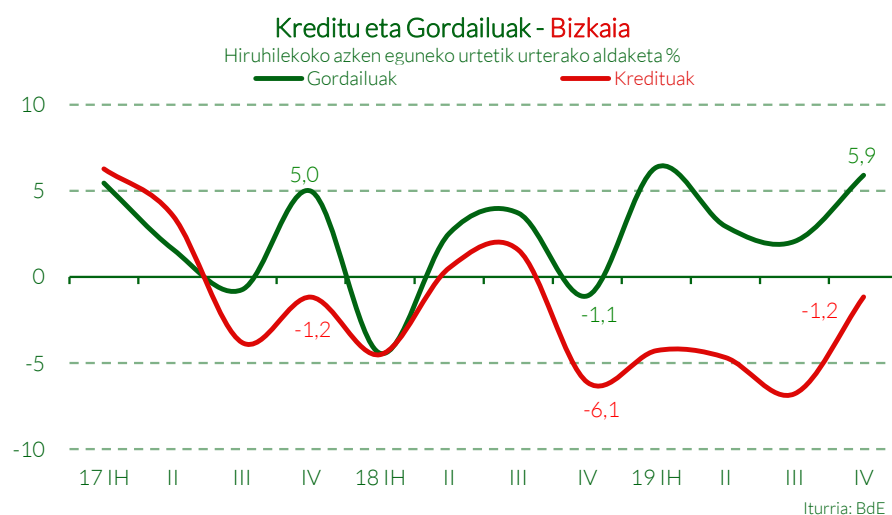
Ekonomiaren finantzaketa

Espainiako Bankuaren arabera, familien eta Bizkaiko enpresen zorpetzea -%1,2 jaitsi da 2019ko laugarren hiruhilekoan (azken datua eskuragarri dago). Espainiako Kredituaren jaitsieraren segidako bosgarren hiruhilekoa da.

2019 osoa kontuan hartuta, Bizkaian, finantza-erakundeek emandako kreditu biziak luzatu egin dute 2018an hasitako beheranzko joera, bi urteko igoeren ondoren (2016 eta 2017), eta -%4,3 jaitsi dira.

Datu horiek Euskal Autonomia Erkidegoko batez bestekoarekin alderatuz gero, aurten ere urte negatiboa izan da (-%2,6). Hirugarren urtea jarraian izan da, eta lurraldeen artean Gipuzkoak soilik egin du positibo, %0,8ko igoera txiki batekin. Estatuak, -%1,6ko jaitsierarekin, zazpi urtez jarraian izan du kreditu bizia aurrekoan baino gutxiagorekin.

Bizkaiko finantza-erakundeetan egindako gordailuei dagokienez, administrazio publikoak alde batera utzita, hau da, beste sektore egoiliarak kontuan hartuta, urte arteko %5,9 hazi dira 2019ko laugarren hiruhilekoan, eta ekitaldia %4,3ko gorakadarekin itxi da, 2018an lortutako %0,1aren gainetik. Hazkunde horren ondorioz, Bizkaia EAE osoaren azpitik dago (%5,0) eta Estatu osoaren gainetik (%4,2).



Bizkaian eratutako hipotekak, 2019ko azken hiruhilekoan, %5,8 igo ziren urte batetik bestera, eta horien zenbatekoa -%19,2 jaitsi zen. Hala, 2019ko urria eta abendua bitartean,



Bizkaian 2.923 hipoteka eratu ziren, 446 milioi eurokoak; 2018ko epe berean, berriz, 2.764 sinatu ziren, 552 milioi eurokoak.

Hala eta guztiz ere, Bizkaia 2019an urte arteko %1,6ko igoera izan zuen hipoteka-kopuruan eta %2,7koa zenbatekoan, 2018an %11,5 eta %18,5 aurreratu ondoren, hurrenez hurren. Euskal Autonomia Erkidegoko %6,0ren eta %7,0ren eta Espainiako ekonomiaren %3,2ren eta %6,6ren atzetik dago.

Pandemiak higiezin merkatuan eragingo dituen ondorioak 2020ko lehen hiruhilekoko hipoteken sinaduran hautematen dira, -%1,7 jaitsiz, eta horien balioa -%15,9 jaitsiz, biak ala biak urte arteko terminoetan.

Sozietateen demografia

Bizkaian, 2020ko lehen hiru hilabeteetan 386 sozietate eratu dira (2019ko aldi berean baino 110 gutxiago), eta harpidetutako kapitala %4,4 handitu da.

Bestalde, Bizkaian 2020ko urtarritetik martxora bitartean kapitala handitu duten sozietateen kopurua 168koa izan da (2019ko tarte berean baino 34 gutxiago), eta gehitutako kapitala -%61,9 jaitsi da.

Azkenik, 2020ko lehen hiruhilekoan 235 sozietate desegin dira, 2019ko aldi berean baino %2,2 gehiago; hala ere, borondatez desegin zutenen kopurua -%3,6 jaitsi da, eta enpresen bategiteek eragindako disoluzioak %56,3 izan dira.

Prezioen bilakaera

HEKen arabera, Bizkaiko BPG, prezio arruntetan, 9.625,7 milioi eurokoa izan da 2020ko urtarritetik martxora bitartean, duela urtebete baino 274,1 milioi gutxiago (9.899,8), urte arteko %2,8ko beherakadarekin. Kontuan hartuta BPGd-aren bolumen-jaitsiera -%3,2koa izan dela, prezioen deflaktorea %0,43koa izan da, eta duela urtebete, berriz, %1,09koa.

Estatistikako Institutu Nazionalak ohartarazi du prezioei buruzko adierazlea egiteko mugak daudela; izan ere, lehen aldia da kontsumoko ondasun eta zerbitzuen zati handi bat erosteko moduan ez dagoela, edo merkataritza elektronikoaren bidez bakarrik daudela eskuragarri.

2020ko ekitaldia %1,4ko tasarekin hasi ondoren, Bizkaiko Kontsumoko Prezioen Indizea (KPI) jaisten joan da, 2020ko urtarritetik apirilera bitarteko aldian urte arteko %0,5era iritsi arte. Apirilean, 2017ko uztailetik lehen aldiz lortu da KPIaren aldaketa negatiboa, -%0,5koa.

Lehen lau hilabete horietan, nabarmentzekoa da elikagaien prezioen igoera (%3,1) eta etxebizitzaren (-%4,3), aisialdiaren eta kulturaren (-%0,1) eta garraioaren (-%1,2) beherakadak.

Epe laburrerako aurreikuspenak

Bizkaiko jardueran, gainerako ekonomietan bezala, eragin handia izango du koronabirusak. 2020ko lehen hiruhilekoan lurraldeko BPG -%3,2 jaitsi zen, pandemiaren eraginak martxoko azken hamabostaldian soilik eragin zuenean.

Illo horretan, Bizkaiko ekonomiarako 2020. eta 2021. urteetarako aurreikuspenek nahitaez izan behar dute Eusko Jaurlaritzak EAErako aurkeztutakoen oso antzekoak, Bizkaia euskal ekonomiaren %50etik gertu baitago.

Bizi dugun egoera berezian oinarrituta, oraindik zalantzarriak diren dimentsio batzuetako krisi baten ondorioz, eta krisi horren iraupena, neurri handi batean, gaixotasunean gerta daitezkeen berragerraldien intentsitatearen eta horiek eteteko har litezkeen neurrien araberakoa izango denez, ekitaldi honetan Bizkaian BPGd-aren jaitsiera erkidego osoan aurreikusitakoaren oso antzekoa izango dela uste da, beraz, -%8,7koa, eta susperraldi nabarmena, beraz, 2021, gutxi gorabehera.

EAE osorako bezala, aurreikuspenen arabera, Bizkaian ere barne-eskariaren beherakadak, hartutako konfinamendu-neurriengatik, deseskaladan aurreikusitako mugengatik, sektore askotan jarduera gelditzeagatik eta familia askotan errenta murrizteagatik, etxeetako kontsumo-gastua eta inbertsioa hondoratzea eragingo du, 2021ean krisiaren aurreko mailak partzialki berreskuratuko baitituzte.

Kanpo-sektoreari dagokionez, Bizkaiko BPGd-aren 2020ko hazkundearen zazpi hamarreneko saldo negatiboa espero da, eta 2021erako hamarren bateko errekupeazio arina.

Bizkaian, sektore guztiek pairatuko dituzte pandemiaren ondorioak 2020an, eta beherakada orokorra izango da; hala ere, turismoaren mendekotasun txikiagoa dela eta, hirugarren sektoreko beherakada txikiagoa izango da Estatuan baino. Susperraldia espero da, intentsitate handiagokoa edo txikiagokoa sektore guztietan 2021ean.

Enpleguari dagokionez, EAE osoko aurreikuspenei jarraiki, 2020an -%7,0 inguruko beherakada izan dela eta 2021ean %5,4 inguruko susperraldia. Lurraldeko langabezia-tasa %14,9ra igoko litzateke ekitaldi honetan (2019ko %11,1etik), eta %13,1era jaitsiko litzateke 2021ean.

Ekonomiaren Abagunearen Adierazkarien Laburpena

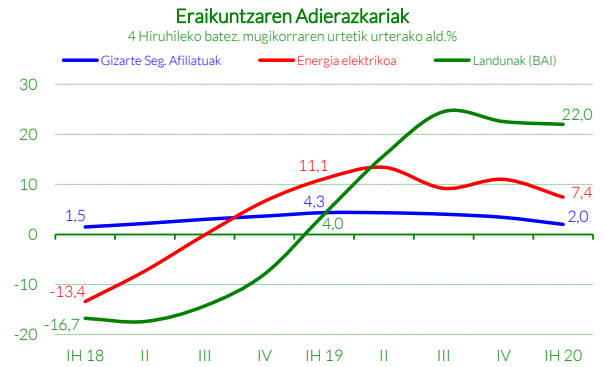
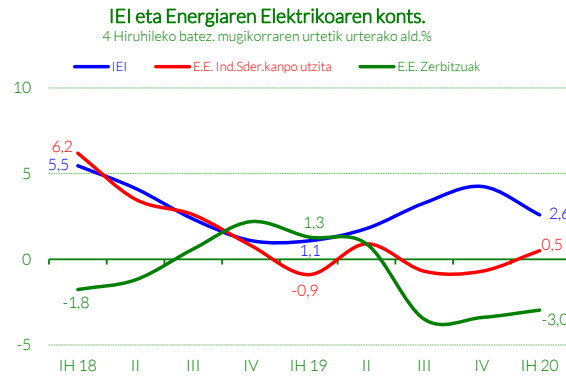
Urtetik urterako ald%

	Iturria	Epealdia	Bizkaia		Euskadi		Espainia	
			2019	2020	2019	2020	2019	2020
BPG BOLUMINA	Eustat/INE	I Hiruhilekoa	2,1	-3,2	2,2	-3,2	2,2	-4,1(a)
BPG NOMINALA	Eustat/INE	I Hiruhilekoa	3,2	-2,8	3,4	-2,7	3,7	-2,9(a)
EKOIZPENA								
-I.E.I. Orokorra	Eustat/INE	Urt.-Martxoa	4,5	-4,0	2,1	-5,3	0,7	-5,0
-I.E.I. Orokorra zuzenduta	Eustat/INE	Urt.-Martxoa	2,9	-4,4	0,3	-4,9	-0,1	-5,8
-Landunak Guztira	INE	I Hiruhilekoa	2,6	-0,1	1,0	-0,7	3,2	1,1
-Landunak Guztira	Eustat	I Hiruhilekoa	2,9	-0,5	2,3	0,8	--	--
-Gizarte Segurantzako Afiliatuak	G. Segurantz	Urt.-Martxoa	1,9	1,4	1,8	1,4	2,9	1,2
INDUSTRIA								
-I.E.I. Ateratze Industriak	Eustat/INE	Urt.-Martxoa	-7,5	-13,9	-5,3	-1,1	-12,3	-3,4
-I.E.I. Beste Manufakturak	Eustat/INE	Urt.-Martxoa	3,5	-6,0	1,9	-6,3	2,0	-5,2
-I.E.I. E.Elek., Gasa eta Ura	Eustat/INE	Urt.-Martxoa	13,9	9,3	4,4	4,5	-6,5	-4,4
-Landunak Industrian	INE	I Hiruhilekoa	-8,4	-5,2	-9,1	-0,8	1,2	2,2
-Landunak Industrian	Eustat	I Hiruhilekoa	-9,0	2,1	-0,2	0,5	--	--
-E. Elek. Kons. Industrian	Iberdrola	Urt.-Martxoa	5,5	3,1	0,0	2,4	--	--
-E. Elek. Kons. Ind. Sid. Gabe	Iberdrola	Urt.-Martxoa	0,6	5,3	-1,7	2,2	--	--
ERAIKINTZA								
-Landunak Eraikintza	INE	I Hiruhilekoa	25,7	22,9	21,1	3,4	11,2	-0,3
-Landunak Eraikintza	Eustat	I Hiruhilekoa	13,1	-8,2	3,3	-5,1	--	--
-En. Elek. Knts. Eraikintzan	Iberdrola	Urt.-Martxoa	9,3	-3,0	6,9	-4,5	--	--
ZERBITZUEN SEKTOREA								
-Bidaiaien Mugimendua	INE	Urt.-Martxoa	4,1	-32,6	3,4	-34,9	1,7	-21,9
-Bidaiaien Mugimendua	Eustat	Urt.-Martxoa	3,8	-22,5	4,0	-22,8	--	--
-Gauak	INE	Urt.-Martxoa	4,0	-33,8	2,2	-35,5	-0,4	-21,6
-Gauak	Eustat	Urt.-Martxoa	3,6	-22,3	3,7	-21,6	--	--
-Landunak Zerbitzuetan	INE	I Hiruhilekoa	4,0	-1,1	5,0	-1,0	3,0	1,4
-Landunak Zerbitzuetan	Eustat	I Hiruhilekoa	4,7	0,0	2,9	1,8	--	--
-En. Elek. Knts. Zerbitzuetan	Iberdrola	Urt.-Martxoa	-3,2	-1,6	-2,1	-2,3	--	--
LAN MERKATUA								
-Langabezia Tasa	INE	I Hiruhilekoa	11,2	10,7	9,6	8,7	14,7	14,4
-Langabezia Tasa	Eustat	I Hiruhilekoa	11,5	11,3	10,4	9,9	--	--
-Erregistratutako Langabezia	SEPE	Urt.-Martxoa	-7,2	1,3	-6,3	1,3	-5,2	2,2
-Erregistratutako Kolokazioak	SEPE	Urt.-Martxoa	1,8	-8,2	2,2	-7,6	4,0	-10,0
BARRU ESKARIA								
-I.E.I. Kontsumo O.	Eustat/INE	Urt.-Martxoa	--	--	2,5	2,0	0,6	-3,5
-Autoen Matrikulazioa	D.G. Tráfico	Urt.-Martxoa	-3,5	-35,2	-4,4	-34,1	-6,0	-30,1
-E. Elek. Knts. Etxetan	Iberdrola	Urt.-Martxoa	-6,8	-2,0	-6,5	-1,6	--	--
-I.E.I. Kontsumo O.	Eustat/INE	Urt.-Martxoa	--	--	1,2	-5,8	3,1	-10,0
-Garraio-lbilgailuen matrik.	D.G. Tráfico	Urt.-Martxoa	-0,3	-25,9	-0,6	-23,8	0,9	-27,4
KANPOKO ESKARIA								
Esportazioak Guztira	S.E.Comercio	Urt.-Martxoa	-9,2	-5,4	-3,8	-9,9	0,0	-3,0
-Esp. Guztira ez energetikoak	S.E.Comercio	Urt.-Martxoa	-2,3	-4,8	-1,1	-10,0	0,5	-2,7
-Esp. G.E.E. Europako-Batas.	S.E.Comercio	Urt.-Martxoa	-5,8	-5,8	2,3	-9,3	-0,2	-3,3
-Esp. G.E.E. munduko gainer.	S.E.Comercio	Urt.-Martxoa	5,9	-2,8	-7,8	-11,6	2,0	-1,6
Inportazioak Guztira	S.E.Comercio	Urt.-Martxoa	3,8	-11,2	5,1	-11,5	3,2	-4,9
-Inp. Guztira ez energetikoak	S.E.Comercio	Urt.-Martxoa	10,0	-9,9	8,2	-11,1	3,5	-3,8
-Inp. G.E.E. Europako-Batas.	S.E.Comercio	Urt.-Martxoa	4,6	-12,5	5,2	-14,1	-0,1	-3,4
-Inp. G.E.E. munduko gainer.	S.E.Comercio	Urt.-Martxoa	18,6	-6,3	15,6	-4,2	9,2	-4,5
PREZIO ETA SOLDATAK								
-KPI	INE	Urt.-Martxoa	1,2	0,8	1,3	0,8	1,1	0,6
-PIIA	INE	Urt.-Martxoa	--	--	3,8	-4,5	1,9	-2,7
-Itundutako soldata-igoera	Mº de Empleo	Urt.-Martxoa	1,6	1,7	1,7	1,7	2,2	2,0
EKONOMIAREN FINANTZAKETA								
-Kredituak S. Egoiliarretan	BdE	IV Hiruhilekoa	1,3	-2,8	-0,8	-2,1	-3,8	-1,8
-Gordailuak S. Egoiliarretan	BdE	IV Hiruhilekoa	1,3	4,6	2,9	5,3	0,8	4,4

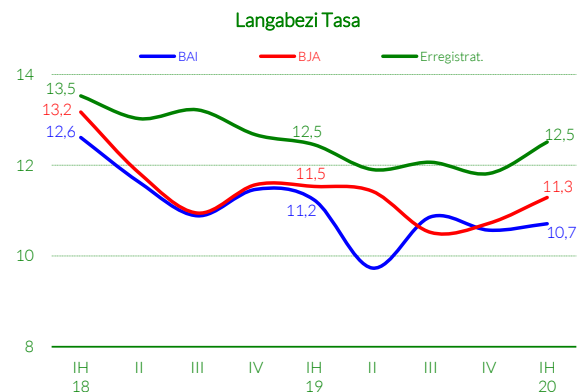
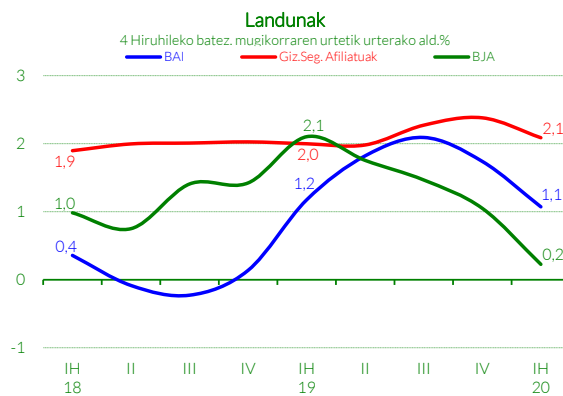
Daturik gabe=d.g.

Bizkaiko Abagune Ekonomikoaren Laburpen Grafikoa

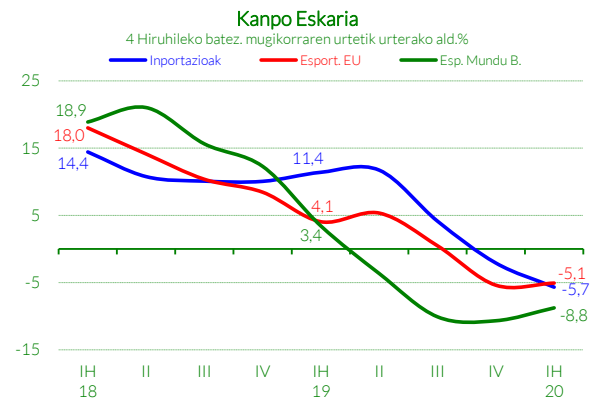
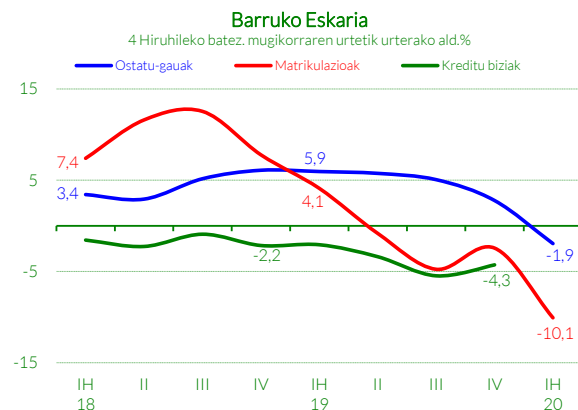
Ekoizpen Jarduera



Lan Merkatua



Barruko Eskaria eta Kanpokoa



ZERGA ABAGUNEA

Koronabirusaren agerpenak sortutako krisiaren aurretik, sozietate ez-finantzarioen jarduerak dinamismoa galdu zuen 2019an, eta horrek dezelerazioa eragin zuen enpleguaren sorreran, Espainiako Bankuaren hiruhileko balantzeen zentralak (CBT) emandako datuen arabera.

2019an, sozietate ez-finantzarioen balio erantsi gordinak (BEGd) gora egiten jarraitu bazuen ere (%1,8 urteko kopuruetan), 2018an baino hiru hamarren gutxiago egin zuen, eta dezelerazioa izan zen. BEGd-ak gora egin du jarduera-adar guztietan, industrian izan ezik, %5,5 egin baitu behera. Nabarmenezkoak dira energiaren (%5,3) eta merkataritzaren eta ostalaritzaren (%3,3) sektoreetako aurrerapenak.

Langileen gastuak %2,9 hazi ziren 2019an, plantillen hazkundearen eta, batez ere, batez besteko ordainsarien ondorioz. Enplegu-sorkuntzaren hazkunde-erritmoa motelagoa izan da 2019an, %0,8ko igoera izan baitu, aurreko urtean baino sei hamarren gutxiago. Batez besteko ordainsariek gora egin zuten berriro 2019an, %2,0 igo baitziren, aurreko urtean baino puntu erdi gehiago. Langile finkoen kontratazioak bultzatu du aldi horretan enpleguaren igoera, %1,4 hazi baita, aldi baterakoarena -%1,7 jaitsi baita. 2019an enplegua sortu zuten enpresen ehunekoa %51,4koa da, 2018ko datua baino hiru hamarren txikiagoa.

Emitza ekonomiko gordina (EEG), jardueraren dinamismo txikiagoak baldintzatuta, pixka bat hazi da, %0,8 (2018an %1,3 egin zuen gora). Hala ere, jasotako dibidendu handiengatik sarrera finantzarioen igoerak eta gastu finantzarioen jaitsierak, finantzaketa-kostuen beherakadaren ondorioz, emitza arrunt garbia (EAG) %10,9 hazi da, eta 2018an, berriz, %9,2.

Era berean, ezohiko diru-sarrera eta gastuen bilakaerak eragin negatiboa izan zuen ekitaldiko emaitzan, %20,5 jaitsi baitzen 2018. urtearekin alderatuta, batez ere 2019an finantza-aktiboak salduta ezohiko diru-sarrera txikiagoak lortu zirelako. Emitza hori BEGd-aren %38,6koa da, eta 2018an, berriz, %44,0koa.

Enpresen batez besteko errentagarritasunak gora egin zuen, zazpi hamarren aktiboarenak eta 1,2 puntu baliabide propioenak, mozkin arrunten hazkundeagatik.

Gainera, finantzaketa-kostuek behera egiten jarraitu zuten, %2,0raino, eta aktiboaren errentagarritasunaren eta finantzaketaren batez besteko kostuaren arteko diferentziala handitu egin zen.

Hala, 2019ko itxieran, zorpetze-ratioek, aktiboari zein diru-sarrera arruntei dagokienez, aurreko urtean baino balio txikiagoak zituzten. Zorraren interesak ordaintzera bideratutako emaitzen proportzioa ere murrizten jarraitu zen, finantzaketa-kostu txikiagoek eta emaitza arruntek lagunduta.

Datu horiekin guztiekin, eta nahiz eta jarduera moteldu egin den 2019an, CBTk sendotasun erlatiboan jartzen ditu enpresa ez-finantzarioak, COVID-19ren agerpenak sortutako krisiari aurre egiteko.

Argitaratutako azken datuekin, Estatuko urtarril-apirileko zerga-bilketa, lurralde-administrazioei egotz dakiekeen partaidetza barne, 60.761 milioira iritsi da, -%5,2ko

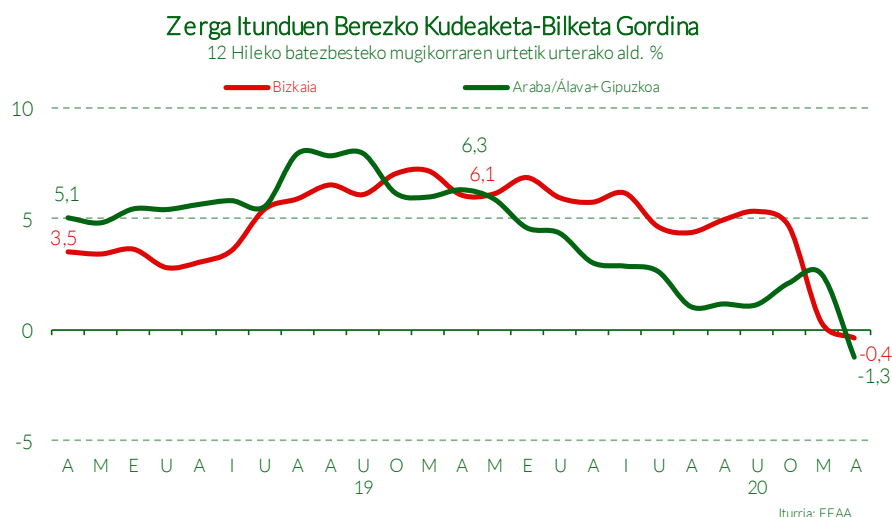


jaitsierarekin 2019ko aldi berdinarekin alderatuta, zuzeneko zergen (-%6,7) eta zeharkako zergen (-%3,4) beherakaden ondorioz.

Hazkunde izenduna eta diru-bilketaren garapena

Koronabirusaren krisiak diru-bilketaren beherakada eragin du 2020ko lehen hilabeteetan. COVID-19ren ondorioz ezarritako alarma-egoera dela eta, martxoko bigarren hamabostalditik jarduera ekonomikoa geldiarazi den testuinguruan, 2020ko lehen lauhilekoan 5.071,9 milioi eurora iritsi zen EAEko zerga itunduen bilketa gordina. Zenbateko horrek esan nahi du -%10,5eko urte arteko beherakada eta 592,2 milioi euro gutxiago kontabilizatu direla 2019ko aldi berean baino, urte horretan bilketa gordina %3,4 igo baitzen.

Bizkaian, zerga itunduengatik diru-sarrera gordinak, EAEko guztizkoaren %64,0, apirilera arte, 3.244,8 milioi eurokoak izan ziren; hau da, -%11,4ko beherakada, 2019ko epe berean baino 417,6 milioi gutxiago, urte arteko %4,0 igo baitziren. Jaitsiera Arabakoa (-%7,9) eta Gipuzkoakoa (-%9,1) baino handiagoa da.



Foru-administrazioek 2020ko urtarriletik apirilera bitartean egindako itzulketak EAEn %16,3 hazi ziren, 2019ko aldi berean %5,2ko igoera izan zuten bitartean. Bizkaian %20,1 igo dira (2019an %6,4), bai eta Gipuzkoan ere, %20,6 (%11,0 2019an); Araban, berriz, -%1,3 jaitsi dira (2019an ere %7,0 jaitsi ziren).

Hala, EAEko zerga itunduen bilketa garbia, 2020ko apirilera arte, 3.802,8 milioi eurora igo da; duela urtebete 4.572,9 milioi euro bildu ziren, eta horrek esan nahi du %16,8ko beherakada izan dela, 2019ko aldi berean urte arteko %2,9ko igoera lortu baitzuen. Bizkaian, foru aldundien arteko doikuntzen aurretik, epe horretako diru-sarrera garbiak 2.681,6 milioira iritsi ziren, 2019an baino -%16,0 eta 512,0 milioi euro gutxiago, urte arteko %3,7ko hazkunde izan zuenean. Aurrekontua %30,2 betearazi da, 2019ko epe berean baino sei puntu eta erdi gutxiago.

Estatuarekiko doikuntzak alde batera uzten baditugu (183,0 milioi euro eta -%42,0ko beherakada 2019ko datuekin alderatuta), EAEn kudeaketa propioagatik bilketa garbia (guztizkoaren %95,2) 3.619,9 milioikoa izan da 2020ko lehen lauhilekoan, urte arteko



-%15,0ko beherakadarekin (2019an %1,6 hazi zen), bilketa gordinaren eta igoeraren -%10,9ko jaitsieraren ondorioz.

Martxotik aurrera jarduera ekonomikoak behera egiteaz gain, Bizkaiko Ogasunak pandemiak zergadunen artean dituen ondorio ekonomikoak arintzeko hartutako neurriek baldintzatu egin dute epealdiko diru-bilketa. Neurri garrantzitsuenen artean, zerga-betebeharren ordainketa ekainera atzeratu izana eta itzulketen arintzea nabarmendu behar dira.

Bizkaian, foru aldundien arteko doikuntzen aurretik, kudeaketa propioko zerga itunduen diru-sarrerara garbiak 2.589,5 milioi eurokoak izan ziren lehen lauhilekoan, 2019ko aldi berean baino 445,1 milioi gutxiago. Datu horrek esan nahi du urtetik urterako beherakada -%14,7koa izan dela, duela urtebete baino %2,7 txikiagoa, EAEko batez bestekoak izandakoa baino jaitsiera txikiagoa (-%15,0).

Era berean, foru aldundien artean BEZaren eta ekarpen-koefizienteen arabeko fabrikazioaren zerga berezien bilketaren doikuntzak gauzatu eta lurralde historikoen arteko transferentziak egin ondoren, Bizkaiko kudeaketa propioagatiko diru-sarrerara garbiak, 2020ko lehen 4 hilabeteetan, 2.127,1 milioi eurora iritsi ziren (2019an baino 383,2 milioi gutxiago), -%15,3ko urte arteko beherakadarekin, duela urtebete baino %2,6 gehiago.

Kapituluka, eta kudeaketa propioaren barruan, urtariletik apirilera bitartean EAEn bildutako dirua zerga zuzenen (-%6,1) eta zeharkakoen (-%23,1) jaitsieren emaitza izan da. Bizkaian, foru aldundien arteko doikuntzen aurretik, zerga zuzenen (-%8,6) eta zeharkakoen (-%19,7) beherakadek ere eragiten diote bilketari.

Zuzeneko zergapetzearen bilakaera

Laneko atxikipenen beherakadak eta zerga-kontzeptuen ordainketa geroratzeak eta eteteak zerga-bilketa zuzeneko zergapetzean amiltzea eragiten dute.

2020ko lehen lauhilekoan, EAEko zuzeneko zergapetze gordinak -%8,1eko urte arteko jaitsiera izan du, 2019an lortutako %0,9ko igoeraren aurrean. Beherakada orokorra izan da hiru lurraldeetan, Bizkaian izan baita galerarik handiena, -%9,8raino (2019an %2,1 igo zen), ondoren Gipuzkoan, -%5,6ko beherakadarekin (2019an %0,2 jaitsi zen) eta Araban, -%4,7ko beherakadarekin (2019an %2,9 galdu zuen).

Apirilera arte EAEn zuzeneko zergetan egindako itzulketak -%24,9 jaitsi ziren, 2019ko aldi berean %2,5 hazi ziren arte. Bizkaian -%42,7 eta Araban -%73,6 jaitsi dira, eta Gipuzkoan, berriz, %4,0.

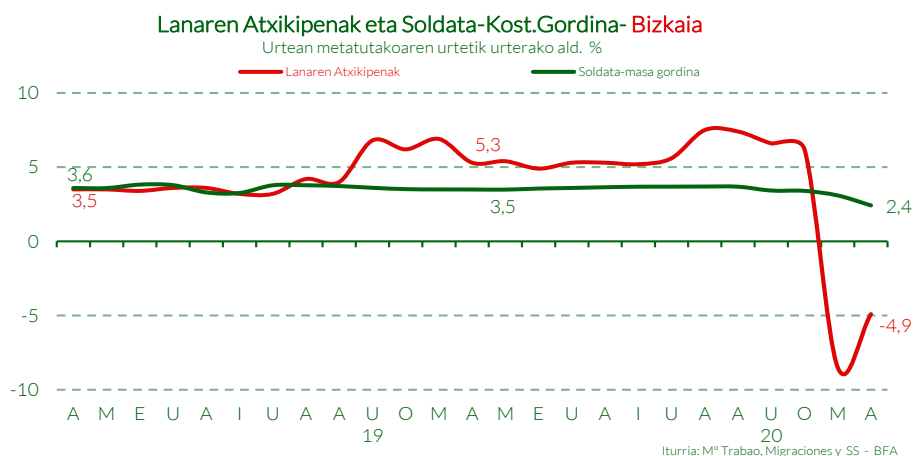
Hala, 2020ko lehen lauhilekoan, zuzeneko bilketa garbia -%6,1 jaitsi da EAEn, Bizkaian -%8,8ko eta Gipuzkoan -%8,5eko jaitsieren ondorioz. Araban, ordea, %15,7 hazi da, itzulketen beherakada handiaren ondorioz.

Laneko atxikipenak amiltzea. Zuzeneko zergapetzearen barruan, haren osagai garrantzitsuenetako batzuk erori egin dira bilketa-ahalmenagatik, eta, hala, lan-atxikipenak, ABEEE-en eta erregistratutako langabeziaren igoeraren baldintzapean, -%4,9 jaitsi dira apirilera arte Bizkaian, 2019ko aldi bereko %5,3ko igoeraren aurrean. Beherakada Arabakoa baino handiagoa da (-%3,4) eta Gipuzkoakoa baino txikiagoa (-%9,2).



Gizarte Segurantzako Erregimen Orokorreko afiliazioek, lan-atxikipenen mende daudenek, pandemiak eragindako lanpostuen galera islatzen dute Bizkaian. Hileko batez bestekoaren batez bestekoa $-1,0\%$ jaitsi zen apirilean (aurreko urteko $2,5\%$ gorakadaren aldean), EAEko batez bestekoaren azpitik ($-1,3\%$) eta Estatu osoko beherakadatik urrun ($-4,5\%$).

Bestalde, Enplegu eta Gizarte Segurantza Ministerioaren datuen arabera, Bizkaiko hitzarmenetan itundutako batez besteko soldata-igoera $1,7\%$ koa izan da 2020ko apirilera arte ($1,6\%$ urtebete lehenago), EAEko batez bestekoaren ($1,7\%$) eta Estatukoaren ($2,0\%$) azpitik.



Kapital higigarrien atxikipenak $-29,0\%$ jaitsi ziren 2019ko urtarriletik apirilera; orain, berriz, $6,5\%$ hazi dira, eta ondare-irabaziekin batera (2019an 2,9 milioi euro biltzetik 2020an 11,8 milioi ordaintzera igaro dira), emaitza positiboa lortu duten zerga-figura bakarrak dira. Bestalde, kapital higiezinaren atxikipenak $1,6\%$ hazi ziren 2019ko apirilera arte, eta 2020ko aldi berean, $-33,3\%$.

Sozietateen gaineko Zergaren bilketa $-19,2\%$ jaitsi zen Bizkaian, 2019ko lehen lauhilekoan baino bi aldiz gehiago ($-8,0\%$). Egindako itzulketak $-43,3\%$ jaitsi dira, eta duela urtebete $311,8\%$ igo ziren. Aurrekoaren ondorioz, bilketa garbia $-17,3\%$ jaitsi zen 2020an, 2019an baino ia lau puntu gehiago.

Zuzeneko zergapetzearen parte diren gainerako figuretatik (kontzeptu horrengatik diru-sarrerara guztien $3,0\%$), nabarmentzekoa da Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergaren ($-13,9\%$) eta Ondarearen gaineko Zergaren ($-61,0\%$) bilketaren jaitsiera.

Zeharkako zergapetzearen bilakaera

Zeharkako zergapetzearen amiltzea. Jarduera gelditzeak kontsumoan eragin duen beherakadari, batez ere BEZaren itzulketen bizkortzea gehitu behar zaio, enpresen likidezia-arazoak arintzeko.

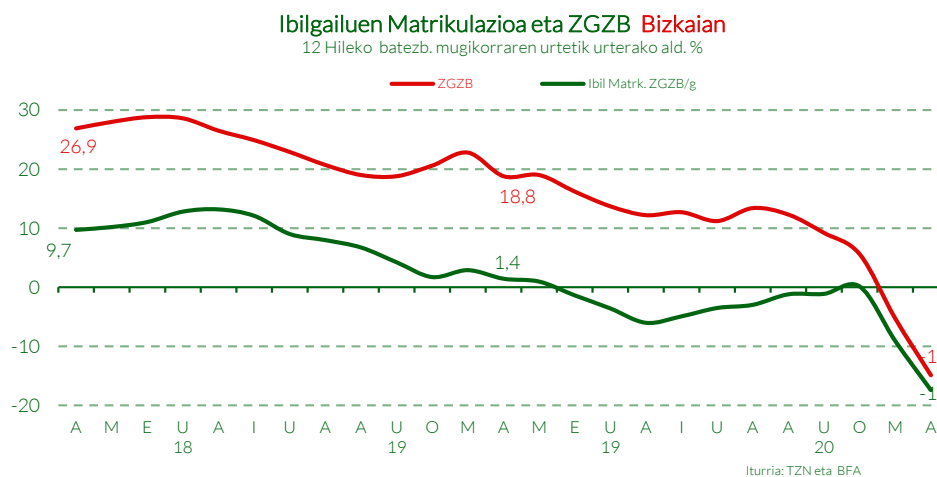
2020ko apirilera arte, EAEn kudeaketa propioko zeharkako zerga gordinak $-13,0\%$ egin du behera urte arteko terminoetan, eta, egindako itzulketen $24,7\%$ ko igoerarekin batera, bilketa $-23,1\%$ jaitsi da termino garbietan, duela urtebete izandako $2,8\%$ ko hazkundearen aurrean.

Bizkaian, kudeaketa propioaren ondoriozko zeharkako diru-bilketa gordina, foru aldundien arteko doikuntzak egin aurretik. %13,2 jaitsi da, itzulketak %22,4 hazi dira eta bilketa garbia %19,7 jaitsi da (2019ko aldi berean %3,1 hazi zen).

Bizkaiko BEZaren bilketa gordina (zeharkako bilketa gordin osoaren %70,1 inguru), 2020ko urtarritetik apirilera, -%14,8 jaitsi da, eta itzulketak %22,2 handitzearekin batera, bilketa garbia -%25,0 jaitsi da (duela urtebete galera -%0,4koa izan zen).

Bizkaia beste foru aldundiei 282,6 milioi euro ordaindu dizkie 2020ko lehen lauhilekoan, BEZaren doikuntzengatik (2019an baino %14,3 gutxiago); beraz, doitutako bilketa garbia -%29,7 jaitsi zen.

Kudeaketa propioko zerga bereziak Bizkaian, 2020ko apirilera arte, -%8,0 jaitsi ziren, duela urtebete baino %11,4 gehiago. Osagai nagusia, Hidrokarburoen gaineko Zerga, -%10,1 jaitsi da urtetik urtera, petrolioaren prezioaren jaitsieragatik eta jarduera ekonomikoa uzteagatik eskariaren jaitsieragatik. Tabako-eginkizunen gaineko zergak bilakaera positiboa izan du, eta bilketa %11,6 igo da. Gainerako lurraldeekiko doikuntzak egin ondoren (176,9 milioi euro ordaindu dira, eta urte arteko jaitsiera -%8,8koa izan da), Bizkaiko bilketa garbia -%7,4 jaitsi da apirilera arte (2019an %10,6 igo zen).



Diesel ibilgailuentzako homologazio-estandar berriek baldintzatutako datu txarrak lortzetik zetorren ZGGZB (turismoak eta motozikletak) delakoari lotutako ibilgailuak matrikulatzeko, koronabirusa sartzeak haien egoera asko okertu du. 2020ko apirilera arte 4.289 ibilgailu matrikulatu ziren, 2019ko epe berean baino %50,1 gutxiago. Eusko Jaurlaritzak indarrean dagoen Renove planaren zuzkidura 5 milioi euro gehiagorekin handitzea aurreikusi du, ekonomia dinamizatzeko eta energia-eraginkortasuneko irizpideak kontuan hartuta.

Hala, zenbait garraiobideren gaineko zerga bereziaren bilketa -%59,5 jaitsi da 2020ko lehen lauhilekoan, eta 2019ko aldi berean %20,2 igo zen.

Zeharkako tributazioaren gainerako figuren artean, 2020ko lehen lauhilekoan Ondare Eskualdaketan gaineko Zergan -%24,6ko beherakada nabarmendu behar da, kostu bidezko transmisioen modalitatean, 2019ko aldi berean %4,6 igo baitzen, eta horrek koronabirusaren krisiak erabilitako etxebizitzaren merkatuan izan duen eragina aurreratu dezake.



Epe laburrerako aurreikuspenak

COVID-19ren agerpenak eta horren ondoriozko krisi sanitario, ekonomiko eta sozialak baliorik gabe utzi ditu 2020ko ekitaldiari eta hurrengoei begira egiten ari ziren aurreikuspen guztiak.

Diru-bilketari dagokionez, 2019ko urriko bileran LHEK-k egindako estimazioak diru-sarrera fiskalen martxa ona aurreikusten zuen, %2,5eko hazkundearekin Euskal Autonomia Erkidego osoan.

Aurreikuspen horiek, pandemiak sortutako egoera berria dela eta, erabat gauzaezinak dira, eta, hala, ekainaren 9an egindako prentsaurrekoan, Eusko Jaurlaritzako Ekonomia eta Ogasun sailburuak Euskal Autonomia Erkidegoko koadro makroekonomikoaren berrikuspena aurkeztu du, errealitate berrira egokitzeko. Kalkuluen arabera, EAE osoko diru-bilketak -%18,0 inguru egin du behera. Hala ere, apirilean egindako koadroaren aurreko berrikuspenean aurreikusitako -%20tik beherako galera da.

Zerga Abagunearen Adierazkarien Laburpena

Urtetik urterako ald.% /urtarrila-apirila

Adierazkariak

(datu osoa)	Bizkaia		Ara./Álav.+Gipuzkoa		Lurralde Erkidea*	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Lanaren Etekinen Atxik.	5,5	-5,0	6,1	-7,3	-1,5	4,1
Kapitalaren Etekinen eta Ondare-irabazien Atxik.	-22,4	14,0	-41,9	36,1	2,2	6,8
Zuzeneko Zergak	2,3	-10,2	-0,9	-4,4	-11,1	-5,8
BEZ. Kudeaketa Propioa / Barruko Eragiketak	1,8	-14,8	3,0	-13,5	-3,5	-3,8
Ondare Eskualdaketak eta Egintza Jr. Dokumen.	5,3	-24,2	20,9	-12,9	d.g	d.g
Zenbat Garraibide gaineko Zerga	19,8	-55,4	24,8	-48,8	d.g	d.g
Fabrikazioaren gaineko Zerga Bereziak. Kude. Propioa	8,8	-2,3	7,0	-0,1	4,6	1,3
Zeharkako Zergak. Kudeaketa Propioa	3,4	-11,8	4,1	-12,1	-6,4	-3,4
Zergak Itunduak. Kudeaketa Propioa	2,9	-11,3	1,4	-8,4	-8,5	-4,8
Egindako diru-itzulketak. Kudeaketa Propioa	9,7	13,6	6,0	7,2	d.g	d.g

* Lurralde Erkidean, barruko eragiketen BEZa izan ezik, adierazleak zenbateko garbietan adierazi dira

Ohar Metodologikoa

Aurkakoa adierazten ez den bitartean, zerga-adierazleak zenbateko osoetan adierazi dira, eta kudeaketa propioari dagozkio. Kudeaketa propioa lurralde-eremu bakoitzean eskuratutako diru-sarrerak dira, betiere finantza-akordioetan oinarritutako lurraldeen arteko banaketak egin aurretik.

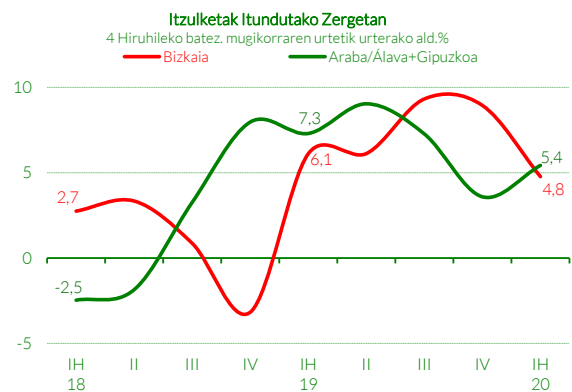
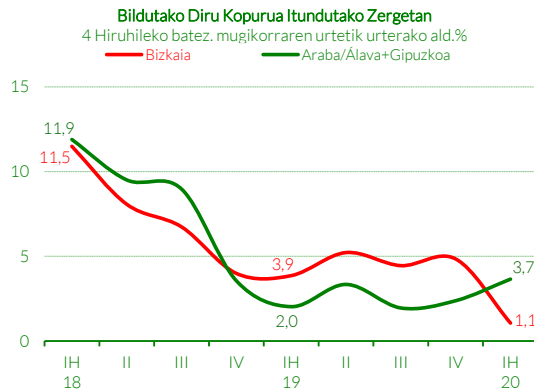
Beraz, Koefiziente Horizontalei begira egindako BEZaren barruko berratzikipena eta Zbak nahiz modu berean banatuta Estatuarekin egindako Doikuntzak ere salbuetsita geratuko dira.

Adierazleen aukera horren ideia nagusia hazkunde izendatua eta Itun Ekonomikoaren konexio-puntuetan oinarritzen den zerga-oinarriaren euskarriaren jarraipena garatzea da.

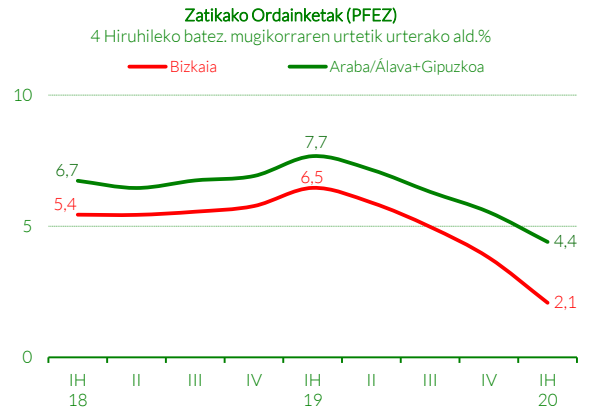
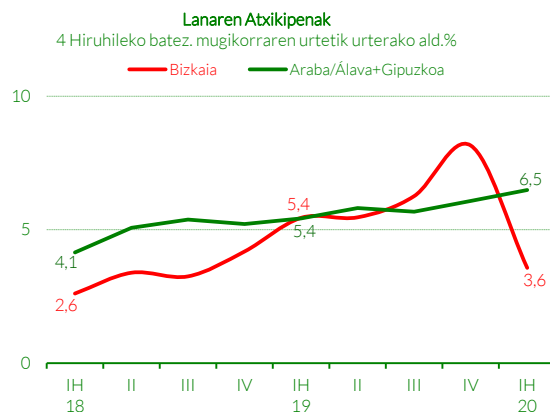


Ekonomi Ihardueraren Fisko Adierazkarien Laburpen Grafikoa

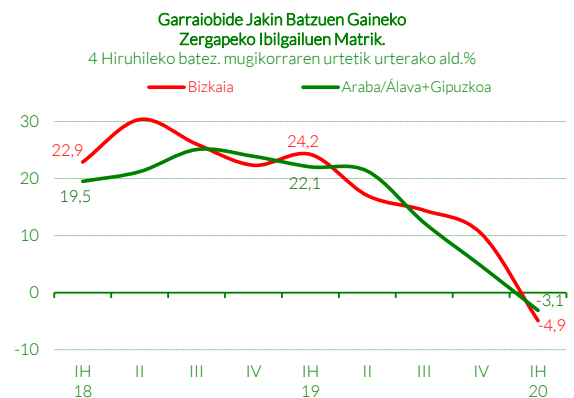
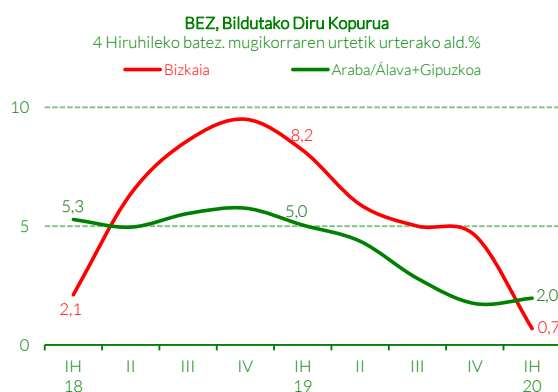
Zerga Diru-sarrera Orokorrak



Zuzeneko zergen Diru-sarrerak



Zeharkako zergen Diru-sarrerak



Datu osoak

Legezko Gordailua BI-1531-98

Argitalpena: BIZKAIKO FORU ALDUNDIA – Ogasun eta Finantza Saila

Errediakzioa, diseinu grafikoa eta infografía: EKONOMI AHOLKULARITZA ZERBITZUA

Argitalpen-itxiera: 2020ko ekainaren 23an

Aldizkari honetan azaltzen diren iritziek ez dituzte adierazten inolaz ere Bizkaiko Foru Aldundiko zuzendaritza-organoen iritzia.